

1 srijeda, 06.09.2006.
2 [Otvorena sjednica]
3 [Optuženi su ušli u sudnicu]
4 ... Početak u 09:07.
5 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prevod] Ustanite, molim.
6 Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju zasjeda.
7 Izvolite sjesti.
8 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospođo tajnice, molim Vas najavite
9 predmet.
10 SEKRETAR: [simultani prevod] Dobro jutro, časni Sude. Ovo je predmet
11 IT-05-88-T, *Tužilac protiv Vujadina Popovića i ostalih*.
12 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Hvala Vam.
13 Samo da se pobrinemo... provjerimo da se prima prevod. Ako ima bilo
14 kakvih problema, molim Vas obavijestite nas o tome. Vidim da su strane u
15 istom sastavu. Tužilaštvo? Da. Timovi odbrane? Ponovo nedostaje srednji
16 čovjek u timu Odbrane gospodina Beare. Ostali su, izgleda, u punom sastavu.
17 Primijetili ste vjerovatno odmah da sudija Kwon nije s nama danas. Razlog
18 njegovog odsustva je u tome što je on trenutno sa jednim drugim sudijom ovog
19 Međunarodnog suda odsutan cijelu sedmicu u obavljanju nekog drugog zvaničnog
20 posla. Tako da danas, sutra i u petak ćemo zasjedati u ovom sastavu, sudac
21 Prost i ja, u skladu sa pravilom 15bis, i naravno, s nama je i rezervni
22 sudija, sudija Stole. To je prva informacija koju sam želio da vam prenesem.
23 Sljedeća je ova: jalično imam zdravstvenih problema. Moram kasnije
24 tokom dana da idem u bolnicu. Tako ću vas zamoliti da završimo u 13.00 sati,
25 tako da mogu da idem. Što znači, u suštini, da ćemo pokušati da radimo sa
26 jednom pauzom ako je to moguće.
27
28
29
30

1 (redigovano)
2 (redigovano)
3 (redigovano)
4 (redigovano)
5 (redigovano)
6 (redigovano)
7 (redigovano)
8 (redigovano)
9 (redigovano)
10 (redigovano)
11 (redigovano)
12 (redigovano)
13 (redigovano)
14 (redigovano)
15 (redigovano)
16 (redigovano)
17 (redigovano)
18 (redigovano)
19 (redigovano)
20 (redigovano)
21 (redigovano)

22 [Otvorena sjednica]

23 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Sada smo na javnoj sjednici. Da li
24 ima nekih preliminarnih pitanja? Vidim da nema.

25 Gospođo poslužiteljice, molim.

26 [Svjedok je ušao u sudnicu]

27 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Dobro jutro, gospodine.

28 SVJEDOK: Dobro jutro.

29

30

1 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Dobro došli na ovaj Međunarodni sud.

2 SVJEDOK: Hvala, živili.

3 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Primijetio sam da primete prevod na
4 svom materinjem jeziku ono što ja kažem na engleskom. Ako u bilo kom
5 trenutku bude problema sa prevodom, ako ne primete dobro prevod ili nije
6 dobar zvuk, molim Vas skrenite nam odmah pažnju na to.

7 SVJEDOK: Da.

8 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Ja se zovem Carmel Agius; ja sam
9 predsjedavajući sudija ovdje. S moje desne strane je sutkinja Prost. Ona je
10 jedna od sudija u ovom Pretresnom vijeću. S moje je lijeve strane sudija
11 Stole. Sutkinja Prost je iz Kanade, ja sam sa Malte i sudija Stole je iz
12 Norveške. Nedostaje nam jedan sudija ovdje koji će biti s nama u
13 ponedjeljak, ali ja pretpostavljam da ćete Vi dotle završiti sa svojim
14 iskazom. A s nama danas nije sudija Kwon iz Južne Koreje.

15 Vi ćete uskoro početi da svjedočite. Prema našem pravilniku, prije
16 nego što počnete da svjedočite, treba da date svečanu izjavu koja odgovara
17 svečanoj zakletvi u nekim sudskim sistemima, a u suštini, to je da ćete
18 govoriti istinu, samo istinu i ništa osim istine tokom Vašeg iskaza. Gospođa
19 poslužiteljica koja stoji pored Vas daće Vam sada tekst svečane izjave. I
20 molim Vas pročitajte to naglas i to će biti Vaša svečana zakletva pred ovim
21 Međunarodnim sudom da ćete govoriti istinu.

22 SVJEDOK: Svečano izjavljujem da ću govoriti istinu, cijelu istinu i
23 ništa osim istine.

24 SVJEDOK: AHMO HASIĆ

25

26

27

28

29

30

1 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine, smjestite se, molim Vas,
2 sjedite.

3 Za par minuta, gospođa Šoljan... gospođica Šoljan, u ime Tužilaštva
4 će početi da Vam postavlja pitanja, a mi to zovemo glavnim ispitivanjem.
5 Onda će poslije nje Vama postavljati pitanja članovi različitih timova
6 Odbrane u unakrsnom ispitivanju. Vrlo je važno da sva Vaša pitanja... da sve
7 odgovore, bez obzira... da sve Vaše odgovore na sva pitanja, bez obzira
8 odakle da dolaze, budu što kraći i što precizniji. Nemojte pokušavati da
9 govorite više od onoga što se od Vas traži. Samo odgovorite na pitanje i
10 samo pitanje, ništa drugo. Inače ćete ovdje ostati danima. Da li sam bio
11 jasan?

12 SVJEDOK: Jasno je.

13 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Druga stvar je sljedeća. Ako u bilo
14 kom trenutku osjetite da ste umorni ili da Vam treba pauza, samo nam to
15 recite i mi ćemo napraviti pauzu. U redu?

16 SVJEDOK: U redu.

17 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospođice Šoljan, izvolite.

18 GĐA ŠOLJAN: [simultani prevod] Hvala, gospodine predsjedavajući.

19 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Imaćemo pauzu u 10.45h.

20 Ispituje gđa Šoljan:

21 [Tužiteljica ispituje putem prevodioca]

22 P: Dobro jutro, gospodine. Kako ste?

23 O: Dobro jutro. Dobro je, hvala, živili.

24 P: Postaviću Vam nekoliko pitanja i onda ćemo pažljivo slušati Vaše
25 odgovore. Ponekad ću Vas prekinuti da bismo nešto pojasnili. Je li to u
26 redu?

27

28

29

30

- 1 O: Može.
- 2 P: Kako se zovete, gospodine?
- 3 O: Hasić Ahmo.
- 4 P: Kad ste rođeni?
- 5 O: 1937. godine.
- 6 P: A gdje ste rođeni?
- 7 O: U Srebrenici, opština Srebrenica, a na selu sam živio.
- 8 P: Da li ste tamo proveli najveći dio svog života?
- 9 O: Pa, jesam najviše, a povremeno sam... išô sam kao na posô,
- 10 prifatni posô i tu sam radio poljoprivredu.
- 11 P: Da li ste Vi po nacionalnosti... po vjeroispovijesti Musliman?
- 12 O: Jesam Musliman.
- 13 P: Gospodine, gdje ste živjeli u julu 1995. godine?
- 14 O: 1995. godine, živio sam u Srebrenici, u gradu jer su nas snage
- 15 bile, ovaj, saćerale, tako, sa sela u grad. I tuj sam živio u gradu.
- 16 P: A kakav je bio život za Vas i za Vašu porodicu u to vrijeme?
- 17 O: Pa, bio je veoma težak, ovaj, pošto humetarna... ona je
- 18 dolazila... nekad prepusti od Bratunca, nekad i zastavi ili obustave možda
- 19 par kamiona sebi što hoće, a ono otpreme za Srebrenicu. To je u Bratuncu
- 20 bilo. I tako da je težak život bio, pogotovu u poslednje vrijeme, da je
- 21 nedostajalo te hrane, pa su morali narod ići u Žepu gore i ozgon dobavljati,
- 22 tako - gore su imali nekako više - i donositi, ovaj, na leđima. To je bilo
- 23
- 24
- 25
- 26
- 27
- 28
- 29
- 30

1 11 sahata hoda pješke ići i donositi svojoj djeci da... za hranu.

2 P: Možete li nam reći šta ste radili 11. jula 1995. godine?

3 O: Pa, 11. jula, tada je bio, ovaj, granate tada su udarale jedno pet
4 dana, šes', po Srebrenici, oko Srebrenice, i tako 11. jula, ovaj, da smo
5 morali izaći UNPROFOR nunde. UNPROFOR je bio kod Srebrenice tu, jedna, a
6 glavni štab njihov je bio Potočari dole, pa smo hodali, trkali, priljetali,
7 ovaj, ulice, tako granate da su padale i vidimo da moramo napuštati, ovaj,
8 Srebrenicu. Izašli su i ranjenike iznijeli na UNPROFOR-ski kamione, i tako
9 UNPROFOR u kamione i svukli dole u Potočare, u glavni štab UNPROFOR-a. I tu
10 sam i ja sišô, ovaj, sa njima i sav se narod taj sakupio i tako se kolona
11 oteгла, možda od Srebrenice do... do Potočara. Iskrcavalo se dole u fabrike,
12 gdje je bilo jedno pet-šes' fabrika, da su fabrike bile pune naroda koji je
13 došô, žena i djece i muškaraca i tako svega. A kol'ko je bilo u fabrikama
14 još, još toliko na vani jer nisu mogli u fabrike unići. Toliko je to bilo
15 naroda, preko trides' i nešto hiljada. I tako i ja sam sišô dole. Ja nisam
16 imô đe unutra; ja sam isto na vani noćio, na ulici. I tako je to teklo. I
17 kad smo sašli tude, tu prvu večê i narod se sakupio, sabrô se, onda su
18 granate samo udarale okolo naroda, skroz okolo, tako, kružile da ne bi neko
19 valjda i pobjegô. I sa granatama su udarali. I tako smo tu noć prenoćili
20 tude, bili smo... neki način... kad sutredan onda...

21 P: Gospodine, prekinuću Vas pre nego što pređemo na drugi dan ako
22 nemate ništa protiv. Željela sam da Vas pitam da li ste sa sobom povel i
23 članove Vaše porodice iz Srebrenice.

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Pa, jesam. Moji članovi porodice isto, bila je moja unučad, žena i
2 djeca i snajka i tako, eto, bili su.

3 P: Rekli ste djeca. Koliko ste djece imali sa sobom?

4 O: Pa imo sam četvero unučadi.

5 P: A djeca?

6 O: Pa, djeca moja kao moja djeca, ona su o'šla preko šume, dvojica. I
7 oni prešli nisu nijedan. Jednoga sam ukopô prošle godine - to su doktori
8 našli u masovnoj grobnici - a je'noga još nisam pronašô ništa.

9 P: Hvala Vam. A zašto ste željeli da Vaša porodica napusti Srebrenicu
10 i ode u Potočare?

11 O: Pa, željeli su zato što su, ovaj, išćerale granate. Jer ako ne bi
12 izašli, da bi tu ostali mrtvi i mi, zato što su granate ubijale, nisu pitale
13 ko je, je l' dijete ili je žena ili... ili je čovjek. Ko je da je, granata
14 ubija. Zato smo morali napustiti i eto.

15 P: Te prve noći, u noći 11. jula, nakon što ste stigli u Potočare,
16 gdje ste proveli tu noć?

17 O: Ja sam tu noć proveo na vani, a porodicu bio sam izgubio. Izmakoše
18 u onaj narod i ja sam zagubio, i tako, oni su noćili negde unutra - tako mi
19 kazuju - a ja sam noćio na vani. I granate su udarale okolo naroda, to sam
20 rekao. I kad smo prenoćili tu noć, sutredan onda je došao jedan Srbin sa
21 zvučnikom i rekao je... kaže: "Nemoj narode da se plašite, sad će", kaže,
22 "naša vojska da uniđe među narod, da vidi", kaže, "da nema neko oružja ili
23
24
25
26
27
28
29
30

1 nešto, da malo", kaže, "prođe kroz narod i tako." I tako je to i bilo.
2 Poslije, vojska je ta unišla, po nekoliko njihke, i tako hodala između
3 naroda. I vidio sam je'no osmero kerova, to su kerovi bili, ovaj, vučjaci.
4 Osam vidio sam kerova da hodaju š njima. I tako je to teklo dok je bilo
5 dana, a kad je došô noć, onda je jaukanje nastalo i galama počela jer su
6 počeli jednoga po jednoga izvoditi tamo na vani, i narod taj kad zavrišti
7 tuđe u jednom kraju, taj se narod diže sav od straha i u vrisak u
8 pomaganjiju. A poslije toga moreš čuti, nakon petnes minuta, jaukanje tamo
9 vani naroda, kako tuku, udaraju, ubijaju, razne avaze. Nekad se avaz
10 smanjuje, smanjuje, smanjuje, smanji se avaz i gotovo, a nekad čuje se
11 rafal, da rafali tuđe sasijeku i gotovo. Više se ne čuje krik nikakav ni
12 glas. I onda se ponova to tako je radilo, kao za cijelu noć. I jedno
13 vrijeme, isto smo bili kao plegli narod od straha, nije što mu se spava
14 nego strah plegô. Zašli su vojnici poneki, po dvojica obično hodaju, uzmu
15 onoga pijeska, prašine, pa bace 'vako po narodu ko je se pokrio, da bi
16 podigo glavu da vide ko je čovek, da ga podignu, da izvedu. Time su fatali
17 isto. Te ako se podigne čovek, nije bitno koja su doba godina, oni ga
18 podignu i izvedu, i opet za dalje, odvedu tamo van naroda i opet vrisak,
19 galama. Tako da smo proveli skorom celu noć.

20 Jednom ti naiđoše dva vojnika, između nas. U jednoga je krvava ruka

21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 do lakta skroz. To je sama krv. I pita - tu ženâ među nama - kaže: "Ima li
2 koja vode u balonu?" da pere onu ruku. Ova žena pita: "Šta ti je to bilo?"
3 Kaže: "Udarilo se." Kaže: "Vode nemamo, eto dole blizu rijeka pa peri. A
4 vode", kaže, "nemamo." I tako da je se to cijelu noć dešavalo, niko to
5 sprečavô nije, jaukanje, krika, da gore biti ne može. Jer to sam bio na ovom
6 svijetu u paklu. To kažu pakla ima na onom svijetu, ima i na ovom svijetu,
7 ja sam ga proveo u paklu.

8 I tude, kad smo taj dan isto bili - utorak, pad Srebrenice, srijeda,
9 isto tu sam preživio - gledam, dovukli hljebove, jedan "tamić" kamion, i
10 tako to bacaju te hljebove narodu. I ja sam jedan hljeb tu ujagmio, ufatio,
11 pa sam dao unučadima da pojedu, a oni snimaju kako bacaju hljebove, kako se
12 narod jagmi, kako fataju, tako da bidu prekažu svijetu kako su humani. A kad
13 su pravili genocid nisu snimali ništa onda.

14 P: Gospodine, kad kažete da su oni snimali. Ko su to ti oni?

15 O: Srbi, srpska vojska, jer vidim da snimaju. Imali su dvogled i tako
16 bacaju hljebove s kamiona i snima ta srpska vojska, Srbi. Oni su to snimali.

17 P: Da li je bilo dovoljno hrane za sve ljude koji su bili u
18 Potočarima?

19 O: Pa, nije bilo dovoljno, to je... to je samo jedna količina, možda
20 da... da se prekaže, da se snimi to, u snimak. A nije bilo dovoljno. To je
21 sigurno, 100 posto. To je bilo vrlo mala količina, možda 100 ili 200
22 hljebova, tako.

23
24
25
26
27
28
29
30

1 P: Nakon što ste proveli i drugu noć u Potočarima, sljedećeg dana,
2 13.7., šta ste radili?

3 O: 11-ti pad Srebrenice, 12-ti proveo sam u Potočarima, to sam Vam
4 pričô tu, 13-ti, znači, ja sam izišô iz Potočara. I tu je bila barikada i
5 koja je samo puštavala... pušćavala dole na avtobuze, po jedno 200 ili 150
6 naroda, kako ne bi se, ovaj, pravila gužva. Tu je barikada bila, toliko
7 pušćavala obično, otprilike, i dole nakon 15 metara bila je druga barikada
8 koja je samo odvajala ljude od žena i djece, i tamo u jednu kuću. U toj smo
9 kući bili dok se nije ta kuća napunila. Kad bi se kuća napunila i tu je
10 jedan došô, kaže, vojnik srpski, kaže: "Dajte ima l' koji marke?" Ovaj jedan
11 povika: "Imam ja", kaže i poče vaditi iz džepa. Kaže: "Požuri, požuri, dok
12 nije", kaže, "došo drugi", da mu je njemu samom pare, te marke, da uzme. I
13 on je te marke izvadio i dao njemu i on je otišô.

14 P: Izvinite... izvinite što Vas prekidam.

15 O: Da.

16 P: Izvolite nastavite. Hvala.

17 O: I kad je se nakupila ta kuća muškaraca, tije ljudi, ja sam bio tu
18 u prezemlju, je'ni su išli gore na sprati. I poslije su došli avtobuzi,
19 kaže: "Možete ići." A tu smo bili možda jedan sat vremena, tako dok su se
20 nakupilo. I tam' sam izišô na vani kad su bila dva avtobuza; mi smo
21 posjedali u te avtobuze i u Bratunac, "Vuk Karadžić"...

22 P: Oprostite što Vas moram opet prekinuti, gospodine.

23 O: Hajde, pitaj.

24 P: Rekli ste da je u toj kući bilo još ljudi. Koliko je muškaraca sve
25 zajedno bilo? Da li znate?

26

27

28

29

30

1 O: Pa, bila ja ta je'na prostorija. Ne bi znao, ali samo je bilo...
2 jer gori /?gore/ i na spratu, a ja sam bio u prezemlju dole, u toj sobi. E
3 sad, kol'ko je moglo biti i strpati se, ja ne znam. Jedno 40, 50 možda ljudi
4 u toj sobi. E tako je išlo gore na sprat; kol'ko ih je bilo, ja ne znam.
5 Uglavnom, otale su dva avtobuza... zašli smo u avtobuze i u Bratunac
6 odvukli, "Vuk Karadžić" škola.

7 P: Ponovo Vas moram prekinuti. Samo nekoliko pitanja u vezi sa onom
8 kućom u Potočarima.

9 O: Da.

10 P: Dok ste bili u kući, da li je neko od Srba vojnika Vas pitao kako
11 se zovete?

12 O: Mene nije.

13 P: Dok ste bili u toj kući, da li Vas je neko od srpskih vojnika
14 intervjuirao, tj. vodio s Vama razgovor, bilo šta Vas ispitivao?

15 O: Mene što s' tiče, mene nije. E ne znam tam' sa drugijem, nisam
16 vidio. Sam' sam vidio kad je onaj iskô marke, pare. Eto, to sam vidio.

17 P: Da li Vam je neko od vojnika rekao zbog čega su Vas zatvorili?

18 O: Pa, nije rekô niko. Samo su govorili, ovako samo, ovaj, da nas
19 odvoje, da malo ispitaju, pa će nas puštiti za Tuzlu. E tako su govorili
20 samo, al' drugo nisu nešto. Da su nešto drugo ispitivali, nisu.

21 P: Hvala Vam. Počeli ste nam pričati o tome kako su Vas odveli u
22 školu u Bratunac. Izvolite.

23 O: Odveli su nas u školu u Bratunac. Kako smo išli, tako smo krenuli.
24 U Bratuncu je... došli do benzinske pumpe, pa smo krenuli na lijevu stranu i
25 dole "Vuk Karadžić" ta škola. Kad smo ulazili i pošli da ulazimo, došli do
26 škole, tu su nas naćerali, pa smo ostavili torbe svi koji smo nosili hranu.
27 A hrana je bila u torbama samo. Tu smo ostavili pred školu. "Haj", reko',
28
29
30

1 "kad se vratimo, uzeću", ali ništa. Naske kako su uveli tamo u školu, više
2 nisu ni izvodili tude, niti ima tije torbi. Tu smo ostali tu noć, kol'ko se
3 sjećam, da li noć, da li dvije, tu smo proveli. Ali smo tu isto... na isti
4 način, izvodili su odma' i ubijali, dan-noć. To je bez prekida. To su smjene
5 radile, to nije mogla je'na smjena izraditi po 24 sata, nego tu je... to
6 jedna smjena... izvođeno, ubijano, jaukanje tamo na vani.

7 I došô je unutra u školu jedan policajac kad smo došli. Jednoga je...
8 nešta ovako je bio doli do vrata, i počeo tući, udarati. Kako ga je tukô,
9 udarô, tako je jedan drugi Srbin donio mu kao šlauf, gumeni šlauf, i dade
10 njemu, kaže: "Naj", kaže, "ovijem pa udri. Nemoj", kaže, "otim." Ovaj je uzô
11 onaj šlauf, je'no dva put, tri; ono se previja, ne odgovara mu. On je to
12 bacio, taj šlauf, on je pograbio za pušku ovako - bila puška avtomatska - pa
13 je ozgo u glavu tuko. Pa valjde su mu nišani isjekli glavu, tako da je krv
14 salila se skroz niz lice, niz obraze, niz košulju dole. I taj je policajac
15 bio... smatram da je policajac, jer odijelo je plavo, a opasač je imô bijeli
16 oko sebe, imô je pištolj, futrola bijela. I tako je on izašô. E taj je naš
17 što ga je istukô ostô tu među nama. I nije bilo, valâ, je'no sat vremena
18 možda da je bio među nama, ponova su došli na vrata, na njega rukom, prstom:
19 "Ustaj ti, hajde 'vamo." Ovaj neće, okliva, zna šta će biti š njega. Ponova
20 su na njega dreknuli: "Ustaj!" Bar po... Ovi povikaše: "Idi, moraš ići!" On
21 je ustô, i kako je izašô, nije se više ni vratio. A čula je se krika tamo i
22 jauka. I tako smo bili tude to vrijeme. Poslije kažu, kad smo bili, kol'ko
23 znam, tu dan i dvije noći. "Ajte", kaže, "sadê idete za Tuzlu."

24 P: Moram Vas opet prekinuti, gospodine, da Vam postavim nekoliko
25 pitanja u vezi sa školom "Vuk Karadžić".

26 O: Da.

27 P: Spomenuli ste da je, dakle, tamo bio neki policajac. A da li je to
28 bio vojni policajac ili civilni policajac?

29
30

1 O: E sad, prema opasačima, mogô bi biti vojni, a prema odijelu,
2 izgleda mi da je civilni. E sad, po tome ja ne bi mogô razumiti, jer nisam
3 poznavô tije uniformi dovoljno. Uglavnom, bijeli opasač, kao vojna policija
4 da je nosala, ali odijelo je bilo plavo kao civilna policija.

5 P: Da li ste u školi ili oko škole vidjeli i srpske vojnike?

6 O: Pa jesu. Oni su hodali i tako dolazili povremeno u sobe tude i
7 tako su izvodili.

8 P: Da li znate koliko je tamo bilo srpskih vojnika?

9 O: Pa, ne bi znao. Samo znam da ih je bilo puno dok je tu njihov bio
10 štab. Sigurno da je bilo puno. Bio je štab, znači, kol'ko im je trebalo oni
11 su ostavili, a ono su spremili na zasjede, na linije preko šuma ovi' koji su
12 naši išli jer su snage postavili što jače da ne bi prešô niko, eto.

13 P: Da li su nosili uniforme?

14 O: Pa jesu ti njihovi vojnici, šarena odijela i kao što su i
15 nosali... vidi se da je vojnici.

16 P: U redu. Dakle, kažete da ste proveli dvije noći u toj školi.
17 Recite, da li možete reći koliko je ukupno Muslimana muškaraca bilo u toj
18 školi kroz to vrijeme?

19 O: Pa, bilo je... mogu da Vam kažem... Ja sam tada... kaže: "Hajte",
20 kaže, "idete za Tuzlu." I mi smo izašli u avtobuze i posjeli smo, i sjedili
21 smo ovako, al' nisu nam dali nigde pogledati na vani. Jer vojnik je dole kod
22 šofera, jedan vojnik ili dva, i uvijek paze i motre. Morô sam samo sjediti i
23 oboriti glavu i gledati preda se. E malo kad je bilo na okukama, ovako
24 sam... sa strane to smo pogledali, sedam avtobuza bilo je iz Bratunca taj
25 dan kad sam ja išô.

26

27

28

29

30

1 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Oprostite što Vas prekidam, gospođu
2 Šoljan, ali vidim da ste prešli na novu fazu glavnog ispitivanja, a mislim
3 da još ima nekoliko pitanja o kojima je svjedok govorio, a koja meni nisu
4 sasvim jasna, pa ću proći kroz to jedno po jedno.

5 SVJEDOK: Slobodno pitajte. Ja mislim, ovaj, možda nešto i preskočim,
6 možda nešto i doturim. Jer to je malenkost, sitnica. Jer nije to pismo pa da
7 ja čitam, da idem redom detalje. Možda nešto zaboravim, a možete da pitate.

8 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Naravno, gospodine, potpuno Vas
9 razumijem. Molim Vas, imajte strpljenja s nama. Mi samo pokušavamo biti
10 sigurni da to što ste ovdje, da se to najbolje moguće iskoristi, da
11 iskoristimo sve što nam možete reći.

12 SVJEDOK: Da.

13 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Sada se obraćam gospođi Šoljan.
14 Pitajte svjedoka da li je on služio u JNA, šta je tamo radio, koliko je bio
15 dobro upoznat sa činovima, oznakama, itd., pa možemo odatle nastaviti.

16 GĐA ŠOLJAN: [simultani prevod] Razumjela sam.

17 P: Gospodine, da li ste Vi služili u JNA?

18 O: Jesam, u vrijeme bivšoj Jugoslaviji. 1960. godine, došô sam kući,
19 to sam bio na Jugoslaviji, čitavoj Jugoslaviji, dok je Tito bio, Titu
20 služio.

21 P: Da li ste upoznati sa raznim vojnim oznakama?

22 O: Pa, jesam sa... sa prijašnjim činovima, a sa današnjim, e to se
23 preokreće, nisam baš upoznat dovoljno sa današnjim. A sa prijašnjim bio sam
24 upoznat dovoljno.

25

26

27

28

29

30

1 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Dobro, hvala na tome.
2 Gospođo Šoljan, molim Vas zamolite svjedoka da opiše uniformu vojne
3 policije u JNA, u vrijeme mira dok je još bilo.
4 SVJEDOK: Pa, za vrijeme mira, to je... ja znam nosio odijelo ko i ovo
5 odijelo vojno ostalo, kol'ko se sjećam, i bijeli opasač i pištolj, svakako,
6 isto bijela futrola i opasač. I na tome se poznavala vojna policija.
7 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] A boja same uniforme, je li bila
8 ista kao i kod običnih vojnika?
9 SVJEDOK: Pa kol'ko se... kol'ko se sjećam, da jes ista. Al' zato
10 kažem dovoljno baš i to sam poboravio, jer to je bilo 1960. godine kad sam
11 ja bio u armiji, 1960.
12 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] U redu. A da li je obična uniforma
13 JNA bila sivo-maslinaste boje, SMB?
14 SVJEDOK: Jeste, jeste prije. Prije jes, dok sam ja služio.
15 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Dakle, ono što kažete je da se u
16 doba mira vojnog policajca od običnog vojnika ili oficira moglo razlikovati
17 po tome što su imali bijeli opasač i bijelu futrolu za pištolj; je li tako?
18 SVJEDOK: Da, da. Ja sam po tome razumjevô i po tome se znala da je
19 vojna policija. A oficiri, oni su imali posebno drugo odijelo, koji su se
20 znali, koji su imali zvjezdice ili trake na ruci.
21 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] U redu. A vojna policija, da li bi
22 oni imali još neke specijalne oznake na uniformi, po kojima bi se moglo reći
23 da su oni članovi vojne policije, pripadnici vojne policije?
24
25
26
27
28
29
30

1 SVJEDOK: Pa, dalje se ne sjećam neke druge oznake. Samo znam, eto,
2 bijeli opasač i futrola. A pošto je davno i bilo, možda je nešto i bilo još,
3 al' došlo mi je u zaborav... 1960. godine kad sam ja došô iz armije.

4 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] U redu. Nema problema, naravno,
5 gospodine Hasiću. Da se sada pozabavimo civilnom policijom, običnom
6 policijom. Recite, kakva je bila uniforma civilne policije? Govorim o bivšoj
7 Jugoslaviji, dakle ranije.

8 SVJEDOK: Pa, plava. Mislim civilna policija. Plava odijela.

9 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Dakle, plava uniforma. U redu.

10 SVJEDOK: Da.

11 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da li se sjećate kakav su opasač
12 imali? Koje je boje bio njihov opasač?

13 SVJEDOK: Pa, opasač, mislim da je bio ovaj obični.

14 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Ako su eventualno imali pištolj i
15 futrolu, da li bi to bilo boje kože, smeđe, crno ili možda bijelo?

16 SVJEDOK: Pa, obično kao... kao... prema odijelu, tako slično, kao
17 plavi.

18 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] U redu. Da se sada vratimo na jedan
19 Vaš raniji odgovor.

20 SVJEDOK: Da.

21 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Možda biste mi mogli malo detaljnije
22 nešto objasniti.

23 Gospođa Šoljan Vas je pitala... naime, Vi ste rekli da je tamo bio
24 jedan policajac, i pitala Vas je da li ste mogli reći da li je to bio vojni
25 ili civilni policajac, na što ste Vi odgovorili...

26 SVJEDOK: Pa ja sam odgo...

27

28

29

30

1 SUDIJA AGIUS: [nastavlja se prethodni prevod] "Mogao je biti vojni
2 policajac." Samo čekajte da ja pročitam šta ste Vi rekli, onda ću ja Vas
3 pitati. Pričekajte, molim Vas. Dakle, Vi ste rekli da ste zaključili da je
4 vojni policajac po tome što je imao opasač i futrolu po boji, a po uniformi
5 da je bio običan policajac.

6 SVJEDOK: Da.

7 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Dakle, rekli ste da je imao uniformu
8 kao običan policajac, a opasač kao vojni policajac.

9 SVJEDOK: Jeste.

10 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da li da sad shvatim da je ta osoba
11 koju ste vidjeli u školi "Vuk Karadžić", da je ta osoba nosila uniformu
12 civilne policije, a da je imao opasač vojne policije?

13 SVJEDOK: Ne znam sad. Ne mogu ni ja da shvatim to na koji način, da
14 li vojni da li je civilni, ali uglavnom neki jes, dok ima pištolj i bijeli
15 opasač. To sam dobro uočio i dobro vidio.

16 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Kako se kod Vas u Vašem jeziku kaže
17 vojni policajac? Kažite to naglas, vojni policajac.

18 SVJEDOK: Pa, vojni policajac ili vojna policija, ako je više.

19 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da li ste možda vidjeli te riječi
20 negdje na uniformi tog policajca, /da li je/ bilo te riječi "vojni
21 policajac" ili "vojna policija", ili skraćeno "VP" možda?

22 SVJEDOK: Nisam to vidio, nisam, nit' sam gledô jer je bilo dosta u
23 strahu, i tako da nisam to pratio.

24

25

26

27

28

29

30

1 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] U redu. Hvala gospodine. Da sada
2 pređemo na jednu drugu temu, gdje ste govorili o nečem sasvim drugom, pa
3 ćete mi također odgovoriti na pitanje. Kada ste govorili o prvoj noći u
4 Bratuncu, kada su Vas uveli unutra i kada Vam nisu dozvolili da unesete
5 hranu unutra sa Vama, rekli ste... sada Vam čitam šta ste rekli.

6 "Te noći, koliko se ja sjećam, tamo smo proveli možda jednu noć,
7 možda dvije noći, izvodili su ljude i ubijali ih i po danu i po noći, bez
8 prekida..."

9 SVJEDOK: Jeste.

10 SUDIJA AGIUS: [nastavlja se prethodni prevod] "Mora da su radili u
11 smjenama. Samo jedna smjena to ne bi mogla napraviti. To se 24 sata na dan
12 radilo. Ljude su ubijali, ljudi su jaukali i vrištali izvana."

13 SVJEDOK: Jeste.

14 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Dakle, idemo po redu. Kako znate da
15 su ti ljudi baš bili ubijani? Da li ste to vidjeli svojim očima?

16 SVJEDOK: Nisam vidio očima, al' čujem dok jauču, dok pomažu, rafali
17 se kasnije čuju, ti se ljudi više ne vraćaju u tu moju sobu, a tako sigurno
18 i u druge sobe. Znači da se ubija. Al' nisam vidio očima. Al' sam... to se
19 zna, to je sigurno, 100 posto. E obavezno, našli su i grobnice eno u
20 Potočarima, našli dvije, mislim, grobnice da su našli i to skoro, masovne
21 grobnice.

22 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine Hasiću, ja ću Vas
23 zamoliti, morate nas razumjeti. Mi moramo shvatiti šta se događalo u
24 Bratuncu tokom te dvije noći. To što su pronašli... pronađene grobnice u
25 Potočarima i na drugim mjestima, to ne znači da su ti ljudi poubijani upravo
26 u školi "Vuk Karadžić" te noći, tj. te dvije noći dok ste Vi bili tamo. Zato

27

28

29

30

1 mi je jako važno da čujemo tačno od Vas što ste vidjeli i čuli tokom Vašeg
2 iskaza. Prepustit ću ponovo riječ gospođi Šoljan.

3 Mislim da bi bilo dobro da ona to dalje... da Vas ispita o tome.
4 Mi... Ne, nije nam dovoljno kada u Vašem iskazu čujemo da ste Vi zaključili
5 da su ljudi tako poubijani i izvođeni cijelo vrijeme, da su smjene radile 24
6 sata. To se mora malo još detaljnije ispitati da bismo bili sigurni kako su
7 se stvari događale.

8 GĐA ŠOLJAN: [simultani prevod] Hvala, razumijem Vas.

9 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Ja to, naime, kažem zato što nema
10 navoda u optužnici o masovnim ubojstvima u školi "Vuk Karadžić". Postoje
11 navodi o situacijama uvjetovanim ubojstvima u toj školi i još nekim
12 ubojstvima, ali znate na šta mislim, gospođo Šoljan.

13 GĐA ŠOLJAN: [simultani prevod]

14 P: Gospodine Hasić, zadržat ćemo se još na školi "Vuk Karadžić" u
15 Bratuncu. Možete li mi otprilike reći koliko je Muslimana izvedeno iz te
16 prostorije gdje ste bili i koji se nisu vratili nazad?

17 O: Pa, mogu ti reći samo iz moje sobe, lično, jedno šes'-sedam moguće
18 da je izvedeno. A iz drugije soba kol'ko je izvedeno, ja to ne znam, ne mogu
19 reći. Ne mogu reći ništa, jer kolika je škola i kol'ko je soba još bilo i
20 kol'ko je bilo zatočenih tu. A glavno, jaukanje, krek, čuo je se uvijek,
21 noć-dan na vani. Nekad rafali sasijeku, nekad avaz smanji se, ugine,
22 nestane, eto.

23
24
25
26
27
28
29
30

1 P: Hvala, gospodine. Koliko su često izvođeni ljudi iz Vaše
2 prostorije, samo iz Vaše prostorije?

3 O: Pa, izvođeni možda nakon sata, po jedan sat, po dva sata, kako kad
4 dođe. Eto, zavisi možda u toku sat vremena il' u toku dva sata il' u toku
5 tri sata. Eto, kako kad.

6 P: A ko je izvodio te ljude iz Vaše prostorije?

7 O: To su izvodili lično vojnici, šarena odijela, uniforma šarena,
8 vojska. To se radilo kako ko hoće. Nije bilo nikoga da kaže stop da se
9 spriječi to, jok.

10 P: Da li ste ikada kasnije možda u autobusima vidjeli nekog od tih
11 ljudi iz Vaše prostorije?

12 O: Od Muslimana?

13 P: Da, gospodine.

14 O: Pa, nisam. Nisam vidio nikad više, gotovo je. Koji su bili tude
15 više ih nema; više došli nisu, iako sam ih poznavô. Bilo ih je koje sam
16 poznavô, nema ih više. Brata sam prošle godine ukopô; našli ga u Pilici,
17 doktori idifikovali /sic/, jednoga brata koji je bio stariji od mene sedam
18 godina. A jen'oga brata ukopô sam ove godine, 11. juli. I on je bio stariji
19 od mene oko pet godina. Znači, oni su imali tada blizu... blizu 70 godina,
20 ovaj stariji. A ja sam imô blizu... blizu 60... 55 prošô sam bio, blizu 60
21 imô sam.

22 P: Hvala, gospodine. Postaviću Vam još nekoliko pitanja o uslovima u
23 školi "Vuk Karadžić". Dok ste bili tamo, da li Vam je bilo dozvoljeno da
24 idete u nužnik?

25 O: Pa, bilo je dozvoljeno, al' sam' sa pratnjom. Jer poredaju se po
26 hodniku njihke po četiri, pet, i kad prolazi kroz hodnik u WC tamo, oni kako

27

28

29

30

1 koji nailazi, tako puškom gađa tu u rebra kundakom. Tako par puta nekad kad
2 izadeš. Poslije ne smiju da izlaze, mokre ljudi podâ se. Jer vide šta je, da
3 tuku tamo, ubijaju i tako da... da su se mokrili podâ se.

4 P: Da li ste vidjeli da se to dešava gospodine?

5 O: Pa, jesam vidio. Kako nisam vidio da mokre podâ se, pa da mokre u
6 najlonku, a drugi lete pa fataju, pa na usta, hoće da piju. Znači i vode da
7 je nedostajalo i kud'kamo.

8 P: Gospodine, da li su Vam vojnici uopšte davali vode tokom ta dva
9 dana koja ste proveli u školi?

10 O: Jesu davali. Da nisu davali vode, to bi manjkalo nunde pola, možda
11 i više. A vode su davali, al' nedovoljno. A hrane nisu davali.

12 P: Gospodine, da li je ikome od ljudi koji su bili u toj školi bila
13 potrebna ljekarska njega?

14 O: Pa, verovatno da je bilo potrebno, ali što će kome lekarska njega,
15 kad će ga naći, /?izmjestiti/, pa ga ubiti. Što će mu onda lijek? Što će mu
16 lijekovi? A bilo je tije ljudi, sigurno da je bilo. Znači, što da ga liječi,
17 da ga izliječi pa da ga ubije onda, a dok nisu pušćavali nikoga. Koga su
18 pustili?

19 P: Dakle, vojnici, ti srpski vojnici, niste vidjeli da su bilo kome
20 tokom ta dva dana pružili ljekarsku pomoć ili dali lijekove?

21 O: A ne. Ne, ni u kakav slučaj. Da su žalili, ne bi tako ni radili.

22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 I što da ga liječi onda? Nisu dali hrane, nedovoljno vode. I ono hrane što
2 je ponio sa sobom, to su oduzeli. I što da ga liječi? Pa, nek' živi ako...
3 nek' mre, kako hoće. Ta njihke to interesovalo. /sic/ Kad sam bio na selu...

4 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine Hasić, pokušaću da Vam
5 pomognem da završite Vaš iskaz što je prije moguće.

6 SVJEDOK: Hajde.

7 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Pokušajte da odgovarate na pitanja
8 koja Vam se postavljaju sa odgovorima "da" ili "ne", kao što se to od Vas
9 traži, a nemojte ulaziti u detalje. Mi svi ovdje to shvatamo. Nije potrebno
10 da nam objašnjavate određene stvari. Ali neka pitanja se moraju postaviti i
11 na njih se mora dobiti odgovor. Ako je moguće odgovoriti sa "da" ili "ne",
12 molim Vas ograničite se na takav odgovor i onda ćete mnogo ranije završiti
13 Vaš iskaz nego što mislite. Hvala Vam.

14 GĐA ŠOLJAN: [simultani prevod]

15 P: Gospodine, rekli ste da ste strpani u autobuse nakon što ste
16 izvedeni iz škole u Bratuncu. Ko Vas je strpao u te autobuse?

17 O: Pa, srpska vojska i šoferi.

18 P: Da li hoćete da kažete da su oni bili jedini u autobusima ili su
19 oni ti koji su strpali Muslimane iz škole u autobuse?

20 O: Pa, Muslimane strpali da ih voze dalje; kaže: "Prema Tuzli idete."
21 I onda su nam dali malo hljeba, po je'no dvije krišćice. To nam je bilo sve.
22 I kad smo krenuli... onda smo došli... vidimo krenuli smo drugim pravcem,
23 nećemo prema Tuzli, nego odosmo prema Zvorniku. A u Zvorniku predoše u
24 Srbiju, avtobuzi, sedam avtobuza. Pa smo išli Srbijom, možda tu negde u
25
26
27
28
29
30

1 blizinu Loznice, i tu su nas ope' preveli u Bosnu, preko mosta. Na jednom su
2 mjestu stajali već kad su bili blizu Pilice. Tako su dugo stajali, kad je
3 jedan legô po hodniku, taj Musliman, ovi povikaše: "Daj ga dignite." Legô,
4 ne mere da se hoda po hodniku. Ovi su ga podigli i povikaše, pa kaže:
5 "Umro." A oni misle 'nako legô, a on umro. "Daj ga", kaže, "iznesite tamo
6 ukraj ceste." Njega su iznijeli tamo ukraj ceste i tu je ukraj ceste ostô. I
7 ovaj što su iznijeli pita da izađe da mokri tamo malo dalje. Ovaj mu je
8 dozvolio, srpski vojnik. I on je malo izašô tamo. I on je otale strugnô da
9 bježi. Ovi su ga srpski vojnici, ovaj, sa rafalom sasjekli. E tako, on je
10 znao da... da će ga stići rafal, al' volio je da ga metak stigne nego da
11 prave od njega genocid, da trpi strah. I tako smo tu bili možda...

12 P: Gospodine, zaustavit ću Vas ovdje na trenutak. Da li ste Vi
13 vidjeli tog čovjeka koji je ubijen?

14 O: Jesam ga vidio. Kako nisam vidio kad sam sjedio u avtobuzu i
15 sjedio tu blizu njega, kraj njega.

16 P: Ali da li ste vidjeli kad su ga ubijali?

17 O: Nisam vidio. Nisu ga ubijali tude, nego znači da je izumro od...
18 sam, znači od straha. Možda nije bio dovoljno ni zdrav. I eto, to je što Vi
19 kažete ima li pomoći, da pomoć neku... Nema od toga ništa.

20 P: Ja se izvinjavam, nisam jasno postavila pitanje. Vi ste rekli da
21 je taj čovjek umro.

22 O: Jeste.

23 P: Pomenuli ste da je jedan čovjek umro i da su ga iznijeli iz
24 autobusa.

25

26

27

28

29

30

1 O: Jeste.

2 P: Čovjek koji mu je pomogao da se iznese iz autobusa zamolio je da
3 mu dozvole da ode da mokri.

4 O: Jeste.

5 P: I onda je on pokušao da pobjegne i onda su ga ubili.

6 O: Da.

7 P: Da li ste Vi vidjeli kada je njega presjekao rafal?

8 O: Pa, vidio sam. On je bio, ovaj, tamo preko šume, i tako da je...
9 on je dva rafala tu. Prvi rafal nije pogodio, a drugi je rafal sasjekô ga i
10 pao je.

11 P: Hvala, gospodine.

12 Koliko dugo ste ostali u tima autobusima?

13 O: Pa, tu smo bili možda sat, sat i po, tako, i bili smo... tu je već
14 i mrak. Ne znam šta su čekali. Tu je prebližni mrak, možda pola sata, i tako
15 smo krenuli za Pilicu. A tu smo možda u Pilici i bili, na ulasku. I sad,
16 kako smo išli, onda smo skrenuli na lijevu stranu, neku školu, dom kulture,
17 šta je, ne znam ni ja, škola, moguće je. I kad smo - tu je već bio mrak -
18 ulazili gore uza stepenice naviše, tu su nas naćerali pa smo morali kape
19 skinuti svi, a mi stariji muškarci mi smo nosili kape. A kape su bile ove
20 francuske. Svi smo te nosili beretke. Tu smo poskidali kape i tako smo ušli
21 u te prostorije i to je isto bilo, na isti način odma' izvodili, ubijali,
22 tukli, jaukanje čuje se tamo. A ko ostane i pogleda na prozor neko, ili ja
23 ili šta ja znam ko, onde rafal odma' sasiječe, a oni su, ovaj, na vani i
24 ubijali tako, i jaukanje čuje se, krika, dreka. I tako je to teklo. I tu,
25
26
27
28
29
30

1 kol'ko se sjećam... da li noć i da li sam dvije noći i tude bio. Moguće
2 dvije noći i tu sam bio. Znači, oko 17-oga, onda je već izvođeno na... na
3 streljanje, ubijanje.

4 P: Gospodine, hvala Vam. Ponovo ću Vas prekinuti.

5 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Mislim da ste se dodirnuli nečega
6 čime sam htio sad da se bavim. Ako biste mogli precizno da nam kažete kada
7 su stigli u Pilicu, /na/ to konkretno mjesto. Ako se on sjeća, kada su
8 otišli iz Bratunca i kada su stigli u Pilicu? Da li je to bilo istog dana, i
9 u tom slučaju koji je to bio datum? I kada su se desili događaji koje je
10 opisivao?

11 GĐA ŠOLJAN: [simultani prevod]

12 P: Gospodine Hasić, da li se sjećate dana, datuma, kada ste stigli u
13 pilicu?

14 O: Pa, mislim da je bio 15.

15 P: Hvala Vam. A možete li približno reći koliko je bilo muškaraca
16 Muslimana u toj zgradi u Pilici?

17 O: U toj mojoj sobi, isto je bilo puna soba. Uglavnom je'no od
18 drugoga nije moglo maći. Ako ustane jedno poslije ne mere sjesti, nema đe,
19 tako je bilo tjeskoba u toj mojoj sobi. Možda je bilo... uglavnom puna je
20 soba bila, a u druge sobe nisam išo niti znam kol'ko hi je bilo, niti smiješ
21 hodati. Ako iziđeš na hodnik, kundacima udaraju odma'. Na taj način nismo
22 smjeli, ovaj, ni u WC da se ide, mlogi, tako da su ljudi mokrili podâ se.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Hvala, gospodine. Možete li reći koliko je velika bila ta
2 prostorija u kojoj su Vas držali?

3 O: Ma ne znam. Možda je je'no tri i po sa pet, otprilike.

4 P: A možete li reći koliko su približno bili stari ti muškarci
5 Muslimani koji su tu držani zajedno sa Vama?

6 O: Bilo ih je starije sigurno do 80 godina. To je sigurno, 100 posto.
7 A djece je bilo od 15 godina, 16 jer su pitali koji ima od 15 i od 16
8 godina, "Hajd'", kaže, "ovde, postrojite se da Vas vidim." Bilo je njihke
9 nešto oko 12-ero djece te, 15, 16 godina. I kaže: "'Vaki trebaju Abdiću.
10 'Vakih", kaže, "Abdić traži." I sad, oni su njihke izveli. Šta su uradili š
11 njima ja ne znam. To je bilo u toj sobi. A sad, u drugijem sobama,
12 prostorijama, kol'ko je bilo, kol'ko je se toga iskupilo, možda jedno 100-
13 tinjak ili 120 su pokupili po onim sobama na isti način. Uglavnom, odvedeni
14 su i ne zna se za njihke ništa.

15 P: Gospodine, rekli ste da su pitali ko ima 15 ili 16 godina i rekli
16 da oni ustanu i da se postroje.

17 O: Jes.

18 P: Ko su ti ljudi koji su to pitali?

19 O: Pa, to je srpska vojska koja nas čuva i drži tude i radi š nama
20 šta hoće, eto.

21 P: Možete li nam reći koliko je bilo srpskih vojnika tu u zgradi
22 Pilica i okolo, tih koji su Vas čuvali?

23 O: Otprilike 'vako mogu da rekнем jedno 10 koji su tude bili, a je'no
24 desetak bilo je gore gdje su ubijali, na streljanju. Znači, gor 10, dol 10,

25

26

27

28

29

30

1 što su opremali, po je'no dva uvijek u avtobuzu ili po jedan idu u pratnju.
2 I tu vidio sam, premetio, u toj školi jedan gluhonijemi isto da je bio. I
3 tako jedan naš zatražio ima l' šta da se jede. Ovaj je rekô, kaže: "Nemamo
4 šta ni mi", kaže, "a da damo Vama." I nakon možda pola sata donio je jedan
5 hljeb i lomio samo po jedan zalogaj i tako je bacô među narod. I poslije su
6 ošli. I već kad smo prenoćili tu... da li... kol'ko se sjećam. dvije noći.

7 Sutredan bilo je, nakon te dvije noći, kaže: "Ko hoće za Sarajevo,
8 može", kaže, "i ima pare, more platiti avtobuz da ide za Sarajevo." Jedan je
9 rekô, kaže: "Ima u mene 100 maraka. Platiću", kaže, "i za moga prijatelja,
10 kolegu, komšiju", šta ja znam, "za nas pet." Kaže: "Možemo platili." I tako
11 su izlazili i išli dok su imali para. Išli su kao za Sarajevo. E poslije,
12 pošto je nestalo para u ljudi, onda kaže: "Vi idete za Tuzlu," znači more i
13 bez para sad, more i bez para na avtobuz. I poslije su donijeli dva platna,
14 koja su duga, čadrbeza, i naredili: "Ovo da se pocijepa," i da se vežemo.
15 Naskena su vezala dva čovjeka i cijepali to. Ruke natrag. I tako, to je
16 izlazilo, odlazilo, avtobuzi brzo idu, brzo se vraćaju. Hajd' i ja da se
17 svežem, jednom ću. To je u toj sobi naroda ostalo još malo ljudstva. I ja
18 pružim ruke na leđa i tako me svezaše. Izlazimo. Kad smo izlazili, dole niza
19 stepenice i kad smo sišli dole u prezemlje, dole jedan čovjek mrtav, krv je

20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 oko njega se prosula. On leži 'nako mrtav, doli na dnu stepenica na
2 prezemlju. Izađemo na vani, idemo prema avtobuzima. Tu su dva avtobuza bila.

3 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Samo trenutak. Zasutaviću Vas tu,
4 gospodine Hasić.

5 Gospodine Lazarević, primijetio sam da ste se Vi ranije digli. Je l'
6 nešto nije bilo u redu sa transkriptom.

7 G. LAZAREVIĆ: [simultani prevod] Da, časni Sude, u pravu ste. Ono što
8 sam ja primijetio je da kada je svjedok svjedočio u vezi sa tim događajima
9 sa srpskim vojnikom, na stranici 28... samo trenutak, naći ću tačnu
10 referencu. Ono što sam ja čuo da je svjedok rekao je da je srpski vojnik
11 rekao: "Nemamo dovoljno hrane ni za sebe i zato Vam ne mogu dati hranu."

12 SVJEDOK: Da.

13 G. LAZAREVIĆ: [simultani prevod] Ako bi gospođa Šoljan to pojasnila.

14 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da. Gospodine Hasić, čuli ste šta je
15 rekao gospodin Lazarević.

16 SVJEDOK: Čuo sam.

17 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da li je tačno...

18 SVJEDOK: To je tačno bilo.

19 SUDIJA AGIUS: [nastavlja se prethodni prevod] ... da kada Vam je
20 vojnik to rekao... Da. U redu. Onda možemo nastaviti.

21 SVJEDOK: Tačno da je rekao tako.

22 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] U redu. Onda da nastavimo sa
23 ostatkom glavnog ispitivanja gospođu Šoljan.

24 SVJEDOK: I tako kad sam sišô sa sprata, rekô sam...

25 GĐA ŠOLJAN: [simultani prevod]

26 P: Ako Vas mogu prekinuti samo trenutak, gospodine. Izvinite.

27 Zaustaviću Vas da se vratimo još na par pitanja u vezi sa onim što se
28 desilo u Pilici. Za vrijeme dok ste Vi bili tamo - pomenuli ste da je bilo i

29

30

1 zlostavljanja, da je bilo ubistava - da li ste Vi vidjeli ijedno od tih
2 ubistava?

3 O: Nisam vidio ništa, sam' sam čuo jaukanje i urlanje na vani. I to
4 je bilo dan-noć isto. Uvijek. To je neprestano. Na smjene radili sigurno,
5 ubijali i tako radili. To je sigurno 100 posto.

6 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Samo trenutak, gospođo Šoljan. Jer
7 ranije, kada je rekao manje-više istu stvar, samo da to nađem... Pored tog
8 pomaganja i jaukanja, što je ponovio i sada, takođe je pomenuo, barem to
9 imamo u transkriptu, rafale vatre, pušćane vatre. Ono što bih ja želio da
10 znamo je da li je to jaukanje i zapomaganje koje je čuo bilo u isto vrijeme
11 kada je čuo pušćanu vatru? Ili je...

12 SVJEDOK: Jaukanje... jaukanje je prije bilo, prije, iz ranijeg...
13 jah...

14 SUDIJA AGIUS: [nastavlja se prethodni prevod] Ili je to bilo...

15 SVJEDOK: Al' poslije jaukanja, kad se čuje rafal, onda jaukanja nema
16 više. Gotovo, utiša. Znači da se ubija. A mi ako smo gledali kroz prozor ili
17 nešto malo više zagalamimo unutra, odma' je rafal otudê i na naske. I tako
18 na prozor nismo smjeli ni gledati i zato nismo ni vid'li.

19 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Hvala Vam.

20 GĐA ŠOLJAN: [simultani prevod]

21 P: Gospodine, da li se sjećate koliko puta je došlo do te pucnjave,
22 do tih rafala?

23 O: Pa, ne znam. Došlo je puno puta, ja to ne mogu opisati jer nisam
24 ja brojio. Ali za to vremena, čuo sam i više avaza, više glasova jaukanja,
25 po je'no četiri- pet isto da je izvođeno najednom, pa je to mučeno,
26
27
28
29
30

1 tamo-'vamo i tako. Glasova čuo sam po četiri-pet tih je da izvođeno nekada i
2 rafal sasiječe i gotovo. Onda se utiša sve. Za neko vrijeme dok izvedu ope'
3 nekoga. Tako je se to dešavalo. A tu sam vidio mrtvoga samo kad smo izlazili
4 iz ote škole, dole u prezemlju niza stepenice, to sam rekao, i pošli prema
5 avtobuzima. Avtobuz jedan, dobro se sjećam, bio je "Sedmojulac" Šabac. On je
6 privozio, jedan. A drugi ne znam koji je /nerazgovijetno/, jedan sam vidio
7 taj. Ti...

8 P: Koliko su bili veliki ti autobusi? Koliko ljudi se moglo smjestiti
9 unutra?

10 O: Pa, moglo je možda oko 50-ak, 50, tako. I tako smo došli do
11 avtobuza. Je'no desetak vojnika koji nas prate u avtobuze. I kad smo došli
12 do avtobuza, pogledô sam malo preko. Vidio sam kao četiri oficira, ovako, u
13 jednom hladu stoje. A vojska dolamo psuje nas i goni. Ponekoga i udari
14 kundakom. Oni vala ništa, samo gledaju i posmatraju i nešta među se pomalo
15 govore. I tako smo ušli u avtobuze. I kad smo posjedali u avtobuze, svezani,
16 kaže: "Idete za Tuzlu."

17 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospođo Šoljan, došli smo sada do
18 jedne faze kojoj se pokrivaju događaji u Pilici. Sve do ovog konkretnog
19 trenutka kada je on zajedno sa ostalima izveden iz škole i strpan u
20 autobuse, a od trenutka kada je napustio Bratunac, pored vojnika koje stalno
21 pominje, da li je ikada vidio vojnu policiju ili bilo kojeg drugog
22 pripadnika nekih drugih oružanih snaga ili naoružanu osobu?

23
24
25
26
27
28
29
30

1 SVJEDOK: Pa, nisam vidio. Kao vojna policija, to nisam vidio, nego
2 sam vidio obično ovo šareno vojno odijelo, što su nosali i ti su s nama
3 radili /?miritali/.

4 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da li su imali beretke?

5 SVJEDOK: Beretke imali smo ove francuske beretke crne, plave.

6 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Vojnici? Da li su vojnici nosili
7 beretke i da li ste možda vidjeli neke oznake na njima, činove, bilo kakvu
8 identifikaciju, da se vidi šta su po činovima?

9 SVJEDOK: Pa, nisam. To nisam gledô, ovaj, kao oznake neke, nego
10 šarena odijela, vojska, eto. A sigurno da je bilo i oficira tu, ali nisam
11 gledô, nisam motrio. Jer tu se ubija, tu je i veliki strah bio. Da l' ću
12 preživiti, da l' ne. Bivalo je vremena u sekundi kad brojim života samo,
13 sekundama. /sic/

14 GĐA ŠOLJAN: [simultani prevod]

15 P: Gospodine, do tog trenutka, dakle od odlaska iz Bratunca pa do tog
16 trenutka, da li je neko od srpske vojske Vas pitao kako se zovete?

17 O: Mene lično što se tiče kao mene nije pito. Ali samo su pojedince
18 tamo izvodili nešta su pitali i tako. Nekad se vrati, a nekad kad izvedu
19 nema više, gotovo. Koji su poznavali se možda nešto izvede i prepita i tako,
20 eto.

21 P: Hvala Vam. Da li je neko od srpskih vojnika Vas registrirao kod
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 Međunarodnog crvenog križa u vremenu od kad ste otišli iz Bratunca?

2 O: Mene nije niko registrirô, al' bilo je koji su registovani, al'
3 nisu došli. Ti je bilo, koji su ranjenici i registovan, al' nema ga, prešô
4 nije.

5 P: Da li ste Vi lično vidjeli da nekog registriraju u vremenu od kada
6 ste napustili Bratunac pa došli do Pilice?

7 O: Ja nisam vidio. To su registrovali dole, mislim, u štabu negde, de
8 je bila, ovaj, ta holandijska vlada, odbrana, da su tu negde registirali. To
9 sam čuo, al' nisam vidio. I 'glavnom, znam da je registovano. Ima mojije
10 komšija koji su registovani, ali nisu došli.

11 P: Hvala. Hvala, gospodine. Rekli ste da su ispred zgrade u Pilici
12 bila dva autobusa, da su Vas smjestili u jednog od tih autobusa. Recite, da
13 li je u nekim od autobusa bio neki srpski vojnik?

14 O: Pa, bio je po jedan ili po dva. Tako u avtobuzu uvijek ih je bilo
15 u pratnji. Kod šoferâ oni dole sjede, mi smo gori na stolicama. Maknuti ne
16 smiješ nigde, samo gledaj preda se i obori glavu.

17 P: To su bili isti oni vojnici koje ste ranije vidjeli u zgradi u
18 Pilici?

19 O: Pa, isti ti vojnici. Oni su... ubaci u avtobuz, uniđemo i onda ide
20 u pratnju po jedan vojnik ili dva, a oni ostaše ope' tude kod škole. A gori
21 de stižemo, gori ima grupa druga koja čeka i ubija.

22 P: Gospodine, koliko dugo ste se vozili autobusima?
23
24
25
26
27
28
29
30

1 O: Pa, nisam se vozio... malo, možda je'no dva i po kilometra,
2 otprilike. I 'vako kad smo išli, hoćemo na je'no brdašce, čuju se gore neki
3 rafali. I kad smo došli do ote pucnjave i tude, avtobuzi stadoše. Kako
4 stadoše, vrata se otvoriše. Srpska vojska sklopi okolo avtobuza.
5 "Izlazite!", jebu mater i nama, ali i Harizu Silajdžiću. "Neće Vas oni",
6 kaže, "Izlazite!" Tek onda vidiš smrt očima.

7 A do tada ništa znao nisi. Je'no govore, drugo rade. I samo su počeli
8 izlaziti iz avtobuza. Do pola avtobuza kad su izašli, onda su štopirali,
9 nisu dali dalje. Ja sam ostô u to pola avtobuza. Gledam, očeraše ih dole
10 je'nom stazom. Tamo u njivi, gledam, crni se po njivi, mrtvi. Rafali
11 sasjekoše samo. To odma' pada dole zemlji. Kad je to završeno, onda su došli
12 ope' ponova. Ja sam izašô. Ope' psuju se. Jebu mater nama i Aliji i Harizu:
13 "Neće Vas. Izlazite 'vamo." Života brojiš samo neke sekunde još. Kad su
14 izašli svi svezanije ruku, izašô sam i ja i kreno sam u kolonu. U toj koloni
15 ima poneki i mrtav, mislim, toj stazi. Moraš viđeti doli na zemlji. Nisu
16 stigli ni do streljanja, ubijeni su 'vamo. Jedan srpski vojnik meni kaže...
17 ide ispred mene ovako, je'no njihke osam 'vako idu iza nas, iza kolone, kaže
18 mi: "Ti, daj marke." Reko': "Ja nemam." Vidim smrt, gotovo je. Kako sam rekô
19 da nemam, on je mene saždio nogom ovde u stomak. Ja samo što sam se prevrno,
20 malo se sčunjio. Zapomagô sam, jaukô, a ovaj vojnik što je išô iza mene,

21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 srpski, išô je za mnom drugi, on samo njemu povika: "Ne pravi genocida.
2 Pušku", kaže, "pa udri vojnički ako ti se ubija." Nismo još... ja sam se
3 podigô, tako za kolonom krenô. Jedan, onaj isti što me udario, pita: "Bi li
4 koji upisô se da bide Srbin, da se prekrsti, pa da ga ostavimo?" U toj mojoj
5 koloni javilo se samo dvojica, eno niko više. Al' od toga nema ništa. Ni što
6 su se javili, nema ništa od toga. Jedan naš pita iz kolone: "Dajte nam vode
7 da pijemo pa nas onda pobijte." Tako je to žeđ zavlada, gla'na žeđ. Ali i
8 od toga nema ništa. Da nas je neko žalio, ne bi nas ni gonio na ubijanje.
9 Je'no 100 metara...

10 P: Gospodine...

11 O: Da.

12 P: Da li možete reći nešto o tom mjestu? Da li je bila neka zgrada,
13 nešto što bi se... što ste zapamtili, što je bilo neobično na tom mjestu?

14 O: Onde će smo izašli iz avtobuza, tu je bila kao neka voćka, jabuka.
15 I premećujem, ovako kol'ko sam premetio, kao bašća tamo da je dalje i jedna
16 kuća mogla biti, dvije, jer pošto nisam mogô dovoljno, ovaj, prepaziti. A od
17 kuće te ima dole jarka, strmo, kao voda što je odlazila. I tako se zna jarka
18 i malo šumerka doli, po dnu njive, je'no 100 metara otale dole niže. I tu su
19 ubijali, tu smo išli. I kad smo došli dole u koloni, sve je to kao vrste,
20 kao da su plegli. Sve je to u vrste, u redove pobijeno. I mi smo došli do
21 ovije pobijeni' u redove i pošli između vrsta, kroz mrtve. Između vrsta. Pa
22 onda ove vrste dopunjavu, proširuju, i počeli ozgon sa vrha ope' i dopunjavu
23 i tako strmo idu i ubijaju. Ja sam možda bio dopunjen ozgon do pola tu
24 vrste. I samo kad smo došli tude, bila je komanda, kaže: "Okreni leđa,
25 okrenite leđa!" Mi smo leđa okrenuli. 'Mjesto "Pali!"... nije bilo...
26 'mjesto "Pali!" bilo je "Lezi!" Al' to nije ni izreko, rafali su sasjekli.

27

28

29

30

1 Ja sam pao odma', a tako su pali i ovi, momentalno, k'o rafal kad sasiječe.
2 I rafali kad su se utišali, onda jedan pita: "Ima l' ko živ?" Jedan kaže:
3 "Imam ja." A drugi kaže: "Imam ja, haj me ubij." I ovaj je prešo samo po
4 jedan metak, cvak, cvak. Gotovo. Ljudi mrtvi. Ja mislio bi li se javio.
5 Neću. Ako ne mognem skinuti sa ruku, onda ću se javiti neka ubiju i mene.
6 Ako skinem sa ruku, onda neću se javljati, pa dokle mogu boriću se. I tako
7 su oni dogonili još kolonu po kolonu, ja sam tu ležô.

8 P: Gospodine.

9 O: Da.

10 P: Dozvolite mi da Vas opet na trenutak prekinem.

11 GĐA ŠOLJAN: [simultani prevod] Primijetila sam časni Sude da je sada
12 vrijeme za pauzu.

13 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Neka svjedok završi ovo što nam sada
14 priča.

15 GĐA ŠOLJAN: [simultani prevod]

16 P: Molim Vas, gospodine, nastavite.

17 O: Dogonili su po kolonu po kolonu. Sedam kolona tu su još doćerali.
18 Ja sam tu ležô. Metak sipa oko mene, sa sviju strana, doli ispod nogu, iznad
19 glave, sa strana, al' u me, srećom, ne udara nijedan. Zemlja se diže. Kako
20 se diže zemlja i kamenje ozdo tako meni po leđima ozgon pada, obasipa. Ja
21 ležim. I jedan me je samo malo u lakat kao opurio. Ništa više. I tako sam
22 ležao je'no sedam kolona dok su još pobili. I tu sam premetio da... da je to
23 već i pobijeno.

24 Jer nije malo ostalo u mojoj sobi. I tako sam ja ležô. Poslije su oni
25 ošli kao na odmor. Ošli su onoj kući gori đe su dolazili avtobuzi. Tude išli
26 su u hladovinu, siđali, odmarali. Ja sam pokušô mogu li sa ruku skinuti il'
27 da potrgam. Srećom da sam skinô sa ruku, ope' sam nabio na ruke, pa sam legô
28 ope' potrbuške, jer znam patrola će dolaziti. Tako sam ležô. Nakon pola
29 sata, možda, je patrola ope' došla. Došlo je njihke pet, jer to sam pratio

30

1 po... po hodu, po govoru, a nekad i progledam na onu stranu odakle dolaze
2 njihke pet. I samo kad su došli, sam' povika: "Eno ga," kaže, "pobježe."
3 "Eno", kaže, "još jen'oga." Rafali, pljesak, udri, udri, očeraše gore,
4 naviše už njivu. Odoše. Jedan osta nunde samo, peti. Očeraše, kad ne bî neko
5 vrijeme, kad dvojica dođoše. Kaže... onaj pita: "Što s' to tude?" Kaže: "Šta
6 bî?" "Pa", kaže, "jedan negde se sakri, al'", kaže, "očerali su ga ona
7 dvojica, traže ga", kaže. A znači, je'noga su ubili, a drugi je se sakrio i
8 pobjegô.

9 I onda kažu jedan drugome, jedan povika: "Napravili smo genocid kao
10 1941. godine što je bio u Jasenovcu."

11 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Možda bi sada bilo dobro da pođemo
12 na pauzu. Pauza će trajati 30 minuta. Hvala.

13 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prevod] Ustanite, molim.

14 ... Početak pauze u 10.47h

15 ... Sjednica nastavljena u 11.21h

16 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prevod] Ustanite, molim.

17 Izvolite sjesti.

18 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Izvolite, gospođo Šoljan.

19 GĐA ŠOLJAN: [simultani prevod] Hvala, časni Sude.

20 P: Gospodine svjedoče, ispričali ste nam kako ste ležali na zemlji
21 nakon što je završeno bilo strijeljanje. Recite, kako ste uspjeli konačno da
22 odete sa tog mjesta, sa mjesta gdje su vršili strijeljanje?

23 O: Pa, uspio sam poslije, oni kad su otišli otale ope' u hladovinu.
24 Neko je šaptô niže mene dolamo, u drugom redu. Ja sam sam' zakrenô glavu i
25 reko': "Ima li ko živ?", reko', "Izvlačite se." I gledam prema suncu kol'ko
26 bi moglo biti do mraka. To bi moglo biti do mraka nešto još oko dva i po
27 sata po suncu. I gledam ima li đe blizu šuma, da ja otale izađem, da se
28 izvučem, jer znam, dok je u redove pobijeno sve u vrstu i pogledam da će
29 doći tu kamion i bager da kupi, jer to se neće ručno kupiti. To mi je bilo
30

1 jasno potpuno, dok je u vrstu. Da izađem kud bilo, da ne bi me salomili
2 živa, sam pogledo dole. Niže samo, po dnu njive, ima to ispušćeno. To je
3 tekla ozgo kao jarka ispred onih kuća, gdje su avtobuzi stajali, pa nije
4 rađeno. Poraslo malo šume, žbunja nekoga, tako je'no 150 kvadrati možda.
5 Ja sam riješio da izađem tude u to žbunje. I onda sam ponova počeo
6 skidati sa ruku, da izađem dole. I kad sam skinô sa ruku, pogledô sam dole,
7 dvojica se uvlače u ono trnje isto po dnu njive. Ja sam skočio na noge. Da
8 puzim, neću dugo, može se pomoliti patrola. Skočio na noge, pa šta bude.
9 Doli sam po mrtvijem gazio i po zemlji i gledô sam gdje ću stati, al' gazio
10 sam po mrtvijem dosta. A slušô sam na uši, neće /li/ neko sa strane
11 povikati: "Eno ga pobježe." Ako me neko vidi, gotov sa ope'. A ja sam brže
12 dole sletio, pa sam se sageo - to je'no 20 metara - zavukô se u to trnje.
13 Kad sam pogledô, još dvojica puze. I oni se uvukoše tude u to trnje. Njihke
14 četiri i ja peti tu smo ležali. Više nema nikoga, sve je to mrtvo tude.
15 Između hiljadu, hiljadu i po, tu sam ocijenio da je tu pobijeno. I tako smo
16 bili u tom trnju kad je se patrola ope' pomolila, došla. Ope' hodala je
17 između tije mrtviye, okolo mrtviye, da ne bi neko pobjegô. Mi smo bili tu u
18 trnju, blizu. I oni se nisu sjećali da nas ima tu živije. I tako smo ostali
19 do mraka.
20 Kad je se umračilo, onda su oni otišli, i mi smo iz otoga žbunja,
21 trnja, izašli tamo na drugu stranu, suprotno. A kad smo izašli tamo, i tamo
22 su mrtvi po njivi. A to nisam ni znao, tu su pobijeni ono ujutro koji su
23 prije oćerani, koji su plaćali put kao za Sarajevo. I tu su i pobijeni, tu
24 su oni, vjerovatno. I tako smo izašli. Naske pet bilo je. Sišli smo preko
25
26
27
28
29
30

1 njive do neke šume. Malo je mjesečine bilo. I kad smo došli u šumu, više
2 se... nisam vidio ništa ni prst u oko, što ono kažu, da nisam mogô ni ići.
3 Već sam bio iznemogô i gladan, i žedan, i strah, i starije godine. Ovi su
4 bili mlađi, možda od 16 godina do 25, tako gledajući na njima. I oni su
5 ošli. Ja sam ostô sâm. Nit' znam kud ću ni šta ću u pustinji. Pomalo se
6 pomicô. Po jedno pet minut...

7 P: Gospodine...

8 O: Da.

9 P: Spomenuli ste još četvoricu tih mladića koji su bili, ili mlađih
10 ljudi koji su bili s Vama. Zna li ko su oni bili, odakle su bili?

11 O: Jednoga sam pitô. Kaže da je iz sela Jagonja. A ime nisam pito i
12 ne znam ime. I pito sam za njihke da l' su oni prešli i da l' su došli.
13 Nisam mogô to naći nigde. I nisu prešli jer sam pito iz otoga sela je l'
14 prešo koji, kaže nije sa toga mjesta, nije. Al' kasnije sam čuo, doskora
15 možda prije dvije godine, da su oni pofatani, da su odvedeni u Zvornik, a to
16 Zvornik za njihke zna.

17 I tako da sam ja sâm išô preko šume i udario sam na zasjedu. Jer oni
18 kad su ubijali, oni su napravili okolo zasjedu. Znaju da bježe otali poneki
19 i taj je jedan još izbjegô. I pošô sam preko puta. Samo jedan vojnik povika,
20 kaže: "Ko je to? Ko je to?" Ja sam doli stio naniže da bježim, al' sam
21 udario na neko selo đe su živili civili i tako nisam mogô doli. Ja sam se tu
22 sakrio. I ta je patrola, straža, šta je počinila da me tu ufati, te baciću
23 bombu, te javi se, te ko je, te... Nisam se smio javiti. Ja sam samo šutio u
24 mraku, nije me vidio, a zna da sam tu negde u toj blizini. Pa komanduje kao
25 na vojsku da me ufate: "Levo krilo, desno krilo, zavij, steži obruč." Poče
26
27
28
29
30

1 pucati iz puške. Ja sam samo šutio. A ne vidi me pa šta bude. Tako možda je
2 teklo je'no i dva sata. Utome je on otišao. Ja sam izišô ope' preko puta
3 gore i vratio se iznad puta preko šume. A doli nisam mogô strmo, pošto je
4 bilo selo. I tako sam tu noć proveo preko šuma, negde preko brda. Bilo je
5 teško ići jer sam bio iznemogô, a i zaraslo je po šumi, ne mereš da hodaš. I
6 tako, kad je svanulo, došô sam u jednu planinu i tu je livada i planina.
7 Nađem vode samo da pijem, džanarika pojedem. To je kiselo, ljuto. Jabuke
8 isto nisu zrele. I to sam jeo. 'Šenicu će nađem, to nastružem, pa ono
9 zrnevlje jedem, zasipam se. I tako sam preživljavô.

10 I planiram u dan - tu sam noć prešo - sutredan planiram da idem u
11 jedan do preko neke šume, kad nundi se čuje neki đamor, kamioni, kao da radi
12 u mjestu kamion ili traktor. Nešto dvaput, tri, polijetô, ne mogu tude, neko
13 ima. A tu je i moguća masovna grobnica. Ja sam onda napravio plan, pa ću
14 dole niže, preći samo jedan asfalt, pa moram ići asfaltom je'no 20 metara -
15 tu je šuma - da bi se prebacio u šumu. I to je bilo sutredan već možda ope'
16 prije na jedan sat i po mraka. Došô sam na otaj asfalt i išô sam asfaltom
17 prema toj šumi je'no 20 metara. Kad sam pogledô u cestu, krvi je cestom,
18 kapnice, to su česte, je'no pola metra širine i tako je duž cestom ošlo
19 asfaltom u pravcu nunde će je đamor bio taj. I tamam kad sam došo do te šume
20 će trebam da skrenem, kamion je se ozdon pomolio, pa ide preda me u susret
21 meni. Ja samo što sam pogledô na kamion, pun je kamion mrtvije u visinu
22 karoserije. I onaj iz kamiona samo povika: "Evo onoga što je juče pobjegô."
23
24
25
26
27
28
29
30

1 I on je tako kamion zastavljô. Dok je zastavio kamion, on je prošô
2 možda je'no 30, 40 metara. I tako je kamion zastavio, a ja pošto sam to čuo
3 njegovu riječ, i onda nisam stiô u šumu, nego sam samo produžio cestom dalje
4 i došô sam do jednoga mosta. Taj je most možda 10 dubok, a je'no 15 možda je
5 dug. Doli vode nema nikak'e, šume nema. To je nešto kao neki jalak za
6 navodnjavanje. I tako sam na... prešô. Više se obzirô nisam... sam dugo
7 putovô. Onda sam pogledô samo nazad, a on je išô za mnom i došao je do onoga
8 mosta. Tu je stajô i gledô za mnom. Pošto ja ne bježim nikud, idem pravo
9 cestom, pravo putem, on je za menom gledô, gledô, gledô, mislio da sam ja
10 Srbin, i onda je se on taj momenat okrenuo od mene i ode prema kamionu i
11 poče kasati i ode prema kamionu. A ja sam onda u potok svrnô, u jalak. Ako
12 me gleda taj Srbin, neka... neka vidi da sam ja bio, nije Srbin bio, nego
13 ja. Što je stio da ufati, da me baci na kamion, da me ubije na kamionu, pa
14 da me strpa u masovnu grobnicu. Ja sam bio.

15 P: Hvala, gospodine.

16 GĐA ŠOLJAN: [simultani prevod]

17 Možemo li sada preći na privatnu sjednicu, molim?

18 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da. Dajte da pređemo na privatnu
19 sjednicu na trenutak.

20 [Poluzatvorena sjednica]

21 (redigovano)

22 (redigovano)

23 (redigovano)

24 (redigovano)

25 (redigovano)

26 (redigovano)

27 (redigovano)

28

29

30

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

Strane 1209-1212 redigovane. Poluzatvorena sjednica.

1 (redigovano)
2 (redigovano)
3 (redigovano)
4 (redigovano)
5 (redigovano)
6 (redigovano)
7 (redigovano)
8 (redigovano)
9 (redigovano)
10 (redigovano)
11 (redigovano)
12 (redigovano)
13 (redigovano)
14 (redigovano)
15 (redigovano)
16 (redigovano)
17 (redigovano)
18 (redigovano)
19 (redigovano)
20 (redigovano)
21 (redigovano)
22 (redigovano)
23 (redigovano)

[Otvorena sjednica]

25 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Sada smo na javnoj sjednici. Hvala.

26 GĐA ŠOLJAN: [simultani prevod]

27

28

29

30

1 P: Gospodine, pričali ste nam o tome kako ste bili u autobusu. Kuda
2 su Vas odveli?

3 O: Naske su doveli u Karakaj i kaže da se javimo u komandu. Mi smo
4 pošli, kad drugi je rekô: "Vrati se, vrati se," kaže, "Id'te u kamion. Nek'
5 idu", kaže, "s ovijem zajedno." E, tamo je dvotonac bio pod šatorom
6 prekriven. Ja sam tamo u kamion, kad u kamionu ima hi još pofatanije preko
7 šuma. Njihke je bilo 27 i naske dva - 29. Kad, njima povikaše da bidu
8 svezani svi, a meni biva da se ja ne vežem, nego mi dadoše balon vode i kad
9 treba kaže: "Napoji. Koji hoće da pije vode, napoji ga." I tako ja nisam bio
10 svezan, a ovi su ostali bili svezani svi. Šator je prekriven. I jedan
11 povika, onaj naš: "Dobro je," kaže, "ima Crveni krst. Biće", kaže, "u pratnju
12 s nama."

13 I tako smo mi krenuli. Crveni krst bio je u stvari u pratnju. Išô je
14 do Bijeljina, Batković. I tu smo u logor. Dobili smo tu one palete, na tome
15 smo spavali. Dvije deke, je'nu prostri, drugom se pokrij. Ako imaš pod glavu
16 šta, stavi, ako nemaš, ti gledaj. I taj dan, tu smo obrijali se, svi redom
17 na kupanje, šišanje. Crveni krst bio je i tada je registovo taj dan. To je
18 bio 26. avgust, i to ako 'očete da upišete, sjećam se dobro.

19 P: I koliko dugo ste približno bili u logoru?

20 O: 26. nije avgust, nego će biti juli. Juli, juli, 26., tu sam
21 priletio.

22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 P: Koliko dugo ste bili tamo? Do kada? Koji je bio Vaš posljednji dan
2 tamo?

3 O: Crveni krst tada je registovo. Poslednji dan bio 24. decembar,
4 pred Novu godinu. Tada je zadnja razmjena bila i tada sam ja razmijenjen.
5 Bio sam punije pet mjeseci u tom logoru.

6 P: I kuda ste otišli kada su Vas pustili iz logora?

7 O: Pa, to su naske onda u razmjenu. Iz Tužle /sic/ došli Srbi, a iz
8 Batkovića mi, Muslimani. Tako je bilo u razmeni 24. decembra, pred Novu
9 godinu.

10 P: A kuda ste otišli sa tog mjesta razmjene?

11 O: Pa, otišô sam u... mojoj porodici. Sam imo unučad, snahu i šćerku,
12 ženu, i eto. Tu sam bio u Gračanici.

13 P: Gospodine, ako mogu, željela bih da se vratimo na 13. juli.
14 Pomenuli ste da je tog dana došlo do razdvajanja ljudi. Možete li nam malo
15 detaljnije reći ko je koga razdvajao i kako?

16 O: Pa, razdvajô što su bile dvije barikade, je'na pušćavana po 200
17 ili 150 ljudi, kol'ko treba da na avtobuze, na kamione. Druga barikada,
18 nakon 15 metara dole niz cestu, tu su isto bili vojnici koji su odma'
19 razdvajali muškarce od žena i od djece. I ja sam taj dan izlazio, to je bilo
20 četvrtak, 13. juli, a i svaki je dan se to izlazilo. Nije to samo taj dan,
21 nego svaki dan, dok je to teklo. A to je teklo možda pet-šes' dana, izlaz. I
22 to je razdvajanje teklo i bilo.

23
24
25
26
27
28
29
30

1 P: A ko je kontrolisao ta razdvajanja na obe barikade?

2 O: Pa, šarena odijela - srpska vojska. Oni su to razdvajali i to
3 radili.

4 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Samo trenutak. Želim samo da jedna
5 stvar bude jasna. Kada je svjedok rekao šarene uniforme, mislimo na maskirne
6 uniforme, je li tako? Želim samo da bude jasno, da bi to bio ekvivalent
7 jedno drugom. Jer često tokom iskaza koristi se taj izraz. Da, gospodine
8 Lazarević?

9 G. LAZAREVIĆ: [simultani prevod] Još jednu stvar sam čuo od svedoka
10 koja nije išla u transkript. Mislim da je svedok rekao da je razdvajanje
11 trajalo pet dana. Mislim da sam to čuo.

12 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da li je to tačno, gospodine Hasić?

13 SVJEDOK: Jeste tačno, zato što nije mogô toliki narod izaći za jedan
14 dan. A ja pričam samo što sam... u četvrtak sam što sam ja preživio i ja sam
15 izlazio. Ja pričam za taj dan, a tako je bilo i ostale dane. Jer tako su
16 drugi to pričali i govorili da je to razdvajano. I ti muškarci nisu došli. A
17 tako je izgledalo ja kad sam izlazio, tako je moguće da je čitavo vrijeme
18 teklo. A za jedan dan nije mogô narod izaći, trideset i nešto hiljada za
19 dan. To je... to je sigurno 100 posto. Znači, oko pet dana trajô je izlaz.

20 GĐA ŠOLJAN: [simultani prevod]

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Gospodine, da li je ijedan član Vaše porodice bio s Vama kada ste
2 išli prema tim barikadama?

3 O: Pa, bila su unučadi i snaha. U mene je žena pala u nesvijest bila
4 i šćerka je odvela na prvu pomoć negde tu. Ja sam bio sa unučadima i sa
5 snahom. I nosio sam ja balon vode, tako, da ima za djecu, reko', u putu. A
6 mene kad su počeli odvajati, ja nosim vodu. Unučad malehna pred menom idu. I
7 ja sam brže... makar da dam unučetu onaj balon vode da ponesu da imaju, i ja
8 sam skrenô u kuću; moro sam skrenuti. Četvero unučadi malehna, sitna sa
9 snahom ostaše sami. Valja hi popeti na kamion i baviti se š njima. Kak'a je
10 gužva... se ljudi tuše u kamionima, samo da izađu što prije otale.

11 P: Gospodine, kad su Vas odvajali, da li se sjećate kako je izgledala
12 ta osoba, taj čovjek koji je Vas odvajao od Vaše porodice? Naime, šta je
13 imao na sebi?

14 O: Imô je šarena odijela, ta vojnička koju su nosale ta srpska
15 vojska. Šarena odijela, vojnik, vojnici, eto. To je po pet-šes' vojnika na
16 je'noj barikadi. Tako bivalo drže se za ruke i đe koga hoće tu i propusti.
17 Žene u jednu stranu, i djecu, muškarce drugi odma' vuče tamo: "Hajde!" I
18 moraš tamo ići.

19 P: Kad kažete šarene... šarena odijela, mislite na maskirna, je li
20 tako?

21 O: Maskirna, tako su obukli. Uglavnom, na glavi nema ništa da je
22 maskirano, nego je dole samo, ta šarena odela. Vojska koja je nosila šarena
23 odijela, ta srpska.

24
25
26
27
28
29
30

1 P: Da li se sjećate, gospodine, jesu li ti vojnici na sebi... sa
2 sobom imali nekakvo oružje?

3 O: Pa, haman kol'ko se sjećam, da su imali puške 'vako na ramenima i
4 tako se uhvatili za ruke i drže. I sad na jednom mjestu propusti, na primer,
5 ako hoće, 150-ero, a doli druga barikada. To stoji isto ko... koja samo
6 kaže: "Tamo!", i pušku ima na ramenima.

7 P: Hvala. Još jedno pitanje. Da li biste nam mogli ispričati kakav je
8 efekt na Vas imalo to odvajanje, zatvaranje, to što ste bili streljani?
9 Kakav je to utisak ostavilo na Vas, na Vašu porodicu i na Vaš život?

10 O: Ostalo je. Da je dobro, nije. Ostalo je utisak da insan misli da
11 je uvijek i na umu šta je bivalo, šta je se dešavalo, da dosti naroda ima
12 koji traumu isto dobija, ima. Dosta će naroda imati posledice, i djeca ona
13 koja su to preživila, koja su zapamtila. I eto, nije na dobroti.

14 P: Hvala, gospodine.

15 GĐA ŠOLJAN: [simultani prevod] Časni Sude, ja nemam više pitanja.

16 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Hvala.

17 GĐA ŠOLJAN: [simultani prevod] Sljedeći svjedok čeka. Samo da se
18 raspitam...

19 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Ne. Mislim da nema smisla da ga
20 ovdje zadržavamo. Nismo počeli ni sa prvim od unakrsnih ispitivanja, i iako
21 je Vama trebalo manje nego što ste predvidjeli, sumnjam da ćemo sva unakrsna
22 ispitivanja uspjeti završiti u preostalim sat vremena. Mislim da sljedeći

23
24
25
26
27
28
29
30

1 svjedok može... da ga se može poslati nazad, gospodine Ruez. A osim toga,
2 trebamo donijeti i našu odluku prije nego što on počne davati iskaz. Dakle,
3 sutra ujutro. Hvala.

4 Da prvo nešto obavimo. Vidim da je gospodin Bourgon ustao.

5 G. BOURGON: [simultani prevod] Dobro jutro, časni Sude.

6 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Dobro jutro i Vama.

7 G. BOURGON: [simultani prevod] U slučaju da danas ne završimo sa
8 ispitivanjem svjedoka ili da završimo prije samog kraja, ima jedno pitanje
9 koje bih želio uputiti Pretresnom vijeću, a o kojima moramo razgovarati
10 prije nego što dođe sljedeći svjedok. Hvala.

11 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Onda najbolje da odmah počnemo sa
12 unakrsnim ispitivanjem. Koliko Vam vremena treba za to jedno pitanje?

13 G. BOURGON: [simultani prevod] Pet minuta najviše.

14 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Pretpostavljam da će i Tužilaštvo
15 morati sudjelovati. Koliko još vremena za njih treba?

16 G. BOURGON: [simultani prevod] Pa, radi se o stvari oko koje nema
17 suglasnosti. Radi se o dokaznim predmetima. Sve ovisi o odluci Pretresnog
18 vijeća u vezi sa sljedećim svjedokom. Mi mislimo da je naša strana za pet
19 minuta...

20 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Mi ćemo dozvoliti po deset minuta,
21 deset minuta na kraju. Dakle, imajte na umu ko bude unakrsno ispitivao ovog
22 svjedoka, da se treba prekinuti s time za deset prije jedan.

23
24
25
26
27
28
29
30

1 Da vidimo. Tim gospodina Popovića, gospodin Živanović? Gospodine
2 Hasiću, ovaj gospodin koji je ustao je gospodin Živanović. On je glavni
3 advokat Odbrane optuženog Popovića. On će Vas prvi unakrsno ispitivati.

4 Unakrsno ispituje g. Živanović:

5 P: Dobar dan, gospodine Hasiću. Ja bih hteo da Vas podsetim, Vi se
6 svakako sećate da ste davali ranije jednu izjavu istražiteljima Haškog
7 tribunala. To je bilo 1996. godine, tačnije 25. maja 1996. godine.

8 O: Da.

9 P: U toj izjavi, Vi ste, pored ostalog, rekli opisujući događaje u
10 Potočarima da je ta prva noć, znači između 11. i 12. jula, protekla mirno.

11 O: Pa, mirno. Niko nije dirô, samo su granate okolo tukle. Okolo,
12 nije po narodu, nego okolo.

13 P: Znači, ne. Granate nisu padale...

14 PREVODILAC: Molimo da pravite pauzu između pitanja i odgovora. Hvala.

15 G. ŽIVANOVIĆ:

16 P: ... u Potočare, nego negde dalje? Negde dalje su padale granate,
17 ne u same... ne tu gde su... gde su bile izbeglice?

18 O: Pa, izbeglice će su bile sabile se, u jedan veliki krug, tu su
19 granate okolo padale. Nisu padale među narod - ja to nisam ni kazô, ja nisam
20 ni kazô - nego samo okolo, okolo su padale.

21 P: Ne kažem da ste kazali, nego sam hteo samo da to raščistimo, da ne
22 bi...

23 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Samo malo, samo malo. Gospodine
24 Živanoviću, izvinite što Vas prekidam. Morat ćete usporiti. Gospodine
25 Hasiću, kada gospodin Živanović završi sa postavljanjem pitanja, zamolit
26 ćemo Vas da malo prvo pričekate prije nego što počnete odgovarati. A to je
27 zbog toga što mi ne razumijemo Vaš jezik. To nama neko mora prevesti.

28 SVJEDOK: Pa eto, prevodi neko.

29

30

1 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da, da, znamo da neko prevodi, ali
2 zato treba pauza mala, kako bi oni imali vremena da završe, pa tek onda...
3 tek onda Vi počnite. Dakle, odbrojite do pet prije nego što počnete
4 odgovarati.

5 SVJEDOK: 'Ajde neću.

6 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine Živanoviću, molim Vas i Vi
7 isto da uradite.

8 SVJEDOK: Neću brojiti, al' mogu i 'nako sačekati.

9 G. ŽIVANOVIĆ:

10 P: Znači možemo da zaključimo da te noći između 11. i 12. jula nisu
11 granatirani... nije granatiran objekat Ujedinjenih nacija u Potočarima gde
12 su bile izbeglice?

13 O: Jeste granatiran okolo. Jesam ti reko. Naveče kad smo došli, tu
14 večer, i kad su se sabrali tude, onda granate jesu padale okolo.

15 P: Oko... oko objekta?

16 O: Okolo, oko naroda, okolo kruga, okolo sviju objekata. Nije to samo
17 je'nog objekta.

18 P: Dobro, ništa. Hvala Vam.

19 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] /mikrofon nije uključen/ Da. Sada će
20 Vas ispitivati gospodin Meek. On je advokat Odbrane gospodina Beare.

21 Unakrsno ispituje g. Meek:

22 [Branilac ispituje putem prevodioca]

23 P: Dobar dan, gospodine Hasiću. Kako ste?

24 O: Dobar dan.

25 P: Hvala što ste došli ovamo da date iskaz. Htio bih samo nekoliko
26 pitanja da razjasnimo ako je moguće.

27 Tužilaštvo Vas je pitalo da li biste mogli procijeniti koliko je bilo
28
29
30

1 Muslimana koji su bili zatvoreni zajedno sa Vama u školi "Vuk Karadžić" u
2 Bratuncu. Sjećate se da su Vas to pitali, zar ne?

3 O: Dobro, ja ne mogu reći. Znam da su pitali, al' ne mogu reći; ja
4 znam kol'ko je bilo u mojoj sobi. Tačno ne znam kol'ko je bilo, a kamol' u
5 čitavoj školi, što nisam smio da hodam tamo. Jer kundaci odma' na hodnicima
6 sastavljaju u rebra. I kako onda da hodaš, da kreneš. Jer nije to čovjek bio
7 na slobodi, nego glave odlijeću. A to niko nije pito jesi l' ti kriv il'
8 nisi. Neko da te ispituje, niko, niko, nego samo zna da si druga vjera,
9 Musliman, daj da se uništi. E tako je to bilo.

10 P: Gospodine Hasiću, možete li mi reći otprilike koliko je bilo onda
11 u toj prostoriji gdje ste Vi bili? U Vašoj sobi koliko je bilo Muslimana u
12 školi?

13 O: Pa u toj sobi možda je natrpano toliko, ja sam rekô, možda je'no
14 150 ili 200. I tako je bilo natrpano, ako bi usto, da nemaš đe sjesti više
15 ni đe nogu pružiti.

16 P: Hvala. Takođe ste rekli da je tokom tog dana u toj školi, da su
17 stalno ubijali ljude; je li tako?

18 O: Jesu ubijali. Tamo su izvodili na vani, nisu tude. Tu su je'noga
19 istukli samo, što sam vidio, što je bio iskrvavljen. A ono su vodili vani i
20 tamo su jauci i krici čuli se na van i rafali. E gledati nisi smio kroz
21 prozor jer će te odnude rafal sasuti.

22 P: Ali rekli ste da su srpski vojnici stalno izvodili ljude, cijeli
23
24
25
26
27
28
29
30

1 dan, i to ne samo iz Vaše sobe nego i iz drugih soba. Zar niste tako rekli
2 gospodine?

3 O: Jesam rekô. iz drugije soba izvodili i ubijali; nije to samo iz
4 moje sobe. Al' iz drugih soba ja nisam vidio. Al' dok su izvodili iz moje
5 sobe, sigurno i drugije da nisu bili pošteđeni nije'ni.

6 P: Da li znate koliko je još soba bilo?

7 O: Pa, ja ne znam. U toj školi nisam bio ni za vrijeme mira, a za
8 vrijeme rata sam bio. Ja sad, nisam za vrijeme mira bio, pa da znam, i da
9 sam tu živio, da sam... u detalje znam tu školu. Ne znam. Tu su bile
10 učionice i što treba i tako.

11 P: Da li bi mogli onda ipak reći otprilike, po Vašem mišljenju,
12 koliko je ljudi bilo izvedeno iz svih tih soba i poubijano u to vrijeme dok
13 ste Vi bili tamo?

14 O: Pa, ja mogu reći možda iz moje sobe je'no sedam ljudi, tude iz
15 moje sobe. A iz drugih soba ja ne znam kol'ko je izvedeno. Dok nisam vidio,
16 ne mogu. Al' čuju se jauci i krici na vani. To je se čulo nepristalno dan-
17 noć.

18 P: Kasnije su Vas odveli u jednu drugu školu, u školu u Pilici; je li
19 tako?

20 O: Nisu u Pilici...jesu u Pilici, iz Bratunca u Pilicu. I tu sam bio
21 u toj školi. Iz ote iz Pilice izveli na strijeljanje.

22 P: Gospodine Hasiću, Vi ste kada ste govorili o školi u Pilici rekli
23 da je u toj sobi gdje su Vas držali, da je tamo bilo djece od 15 ili 16
24 godina; je li tako?

25 O: Jeste, jeste, u toj mojoj sobi bilo je, znam dobro, je'no 12 izade
26
27
28
29
30

1 'vako, postrojiše se, oni to pogledaše, kaže: "'Vaki trebaju Abdiću." Traži
2 Abdić, kao za vojnike, šta ja znam. I oni su izvedeni, izašli su. E sad,
3 kol'ko je bilo u drugijem sobama, sigurno da je bilo možda jedno stotinjak
4 svega, 120, i za njihke ne znam ništa šta su uradili. Ne mogu kazati ni
5 pobijeni, ni o'šli su onde ni onde. Uglavnom, nema ih.

6 P: Vi gospodine zapravo ne znate stvarno šta se s njima dogodilo.
7 Možda su živi i zdravi? Možda žive negdje u Francuskoj, na primjer?

8 O: Pa, da žive, valjda bi se javio i otkle ikakav, ili bi ostô živ
9 ikakav pa bi prešo tamo, pa bi kazô da je bio u Pilici, da je bio u tom
10 zatvoru, u tom logoru. Al' nema nije'nog da priča da je to preživio. A da su
11 pobijeni, i to ne mogu kazati jer nisam vidio očima.

12 P: Hvala. Hvala, gospodine. Da li biste mi mogli reći na temelju čega
13 ste procijenili da je ukupno bilo 100 do 120 djece te dobi u drugim
14 prostorijama u školi, s obzirom da ih Vi niste vidjeli?

15 O: Pa, nisam vidio, al' smatram kad je u mojoj sobi toj je'noj bilo
16 12-ero, znači, otprilike. Ja ne znam kol'ko je soba tude. Iz svake sobe nek'
17 ih je bilo po 12-ero, znači, tu je to nešto. To kontam otprilike.

18 P: Hvala, gospodine Hasiću. Razumijem što kažete, ali nekako sad ne
19 razumijem otkud ste procijenili koliko je soba bilo u toj zgradi. Da li mi
20 možete to reći?

21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 O: Pa, nisam procijenio, ali dok je učionica vel'ka, to su...
2 procjenjujem, nek' je bilo desetak soba, tije učionica i šta ja znam
3 smještaja i tako, eto, nešto. A ja ne mogu tačno reći kol'ko je i šta je,
4 al' samo znam tačno u mojoj sobi 12.

5 P: Hvala gospodine. Vi ste u Pilicama saznali da su neke ljude bili
6 registrirali; je li tako?

7 O: Pa, nisam u Pilicama, nego kad sam bio u Potočarima. Onda sam čuo,
8 kažu biva da neke registuju dole u Potočarima đe je bio UNPROFOR, taj njihov
9 štab, da se tu pišu i registuju. I eto, znam neki da jesu registovani, al'
10 nisu došli.

11 P: Gospodine Hasiću, ja sam to pročitao danas iz zapisnika ovog što
12 ste danas govorili kada Vas je Tužilaštvo ispitalo. Sada ću Vam pročitati.
13 Pitalo Vas je Tužilaštvo: "Da li ste vidjeli da su ljudi registrirani negdje
14 na putu od Bratunca pa sve do Pilice?" Vi ste odgovorili: "Ja to nisam
15 vidio. Mislim da su to napravili negdje tamo u bazi gdje je holandska vlada
16 ili obrana bila smještena." Dakle, da li Vi sad kažete da to nije bilo ni u
17 Pilicama niti u Bratuncu?

18 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine Meek...

19 SVJEDOK: Ja nisam vidio...

20 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Samo malo, gospodine Hasić, čekajte
21 da ja završim. Niko nema nikakve sumnje gdje su bili smješteni nizozemska
22 vlada ili obrana. To znamo.

23 G. MEEK: [simultani prevod]

24 P: Gospodine Hasiću, Vi ste takođe rekli da su neki Muslimani bili
25
26
27
28
29
30

1 ispitivani. Da li se sjećate da ste to rekli?

2 O: Pa, vidio sam samo dvojicu da su izveli, ispitivali su i oni su se
3 vratili. I za dalje nisam vidio da ovi ostali da su se vraćali.

4 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Izvolite, gospođo Šoljan.

5 GĐA ŠOLJAN: [simultani prevod] Molim da se samo spomene gdje je to
6 bilo rečeno.

7 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Mislim da Vi nemate više pitanja o
8 tome, gospodine Meek, jer ako biste imali još pitanja, morali biste biti
9 konkretniji, kao što nam je napomenula gospođa Šoljan.

10 G. MEEK: [simultani prevod] To je na stranici 32, redovi 20 i 21,
11 časni Sude.

12 P: Dakle, gospodine Hasiću, koliko dugo su ispitivali te ljude?

13 O: Pa samo su izveli tamo i ne znam, nešta su ih malo propitali
14 možda, nisu dugo, i oni su se vratili ope' na svoje mjesto. Al' ti ljudi,
15 njihke sam poznavô. Oni poslije... kasnije nisu došli. Znači, oni su
16 pofatani ope' kasnije, odvedeni i pobijeni. Jer oni nisu prešli.

17 P: Da li mislite da su i iz drugih soba u toj školi također Muslimani
18 izvođeni i isto tako ispitivani?

19 O: To je obavezno. To je obavezno.

20 P: Kada pregledam Vaš današnji iskaz, može se vidjeti da ste u ovoj
21 prvoj školi u koju su Vas odveli, da ste tamo bili možda jednu ili dvije
22 noći. Je li tako?

23 O: Jeste. Bratunac.

24

25

26

27

28

29

30

1 P: A u drugoj školi, u Pilici, da ste i tamo proveli jednu ili dvije
2 noći isto niste sigurni?

3 O: Ma moguće je dvije noći, 17. da je bilo streljanje, jula.

4 P: 12-og ste otišli u Bratunac; je li tako?

5 O: Ne može biti 12-og. 13-oga, ja sam rekô, nisi zapisô, 13-oga.
6 /Dana/ 14. i 15. bio sam u Bratuncu, prenoćio, pa su odvukli u Pilicu, pa
7 oko 17-og tu je bilo streljanje, masovna ubistva, bez ikakva pitanja jesi
8 kriv il' nisi. Tu nije bilo pitanja, nego da te nije samo, da ne živiš. Eto,
9 tako je to.

10 P: Hvala. Ali maloprije ste rekli da ste možda u Bratuncu proveli
11 samo jednu noć. Sad kažete da su ipak bile dvije.

12 O: Možda je'nu, možda dvije.

13 P: Je l' bila jedna ili dvije?

14 O: Ali moguće je dvije, moguće je dvije.

15 G. MEEK: [simultani prevod] Hvala. Nemam više pitanja, časni Sude.

16 SVJEDOK: To je 12 godina već. Ide to u zaborav, nije to juče bilo. 12
17 godina.

18 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Hvala, gospodine Meek. I hvala Vama,
19 gospodine Hasić.

20 Sada je na redu Obrana optuženog Nikolića. Ispitivat će Vas gospođa
21 Nikolić. Izvolite.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

- 1 Unakrsno ispituje gđa Nikolić:
- 2 P: Dobar dan, gospodine Hasić.
- 3 O: Dobar dan.
- 4 P: Ja bih želela da Vam postavim nekoliko pitanja. Ako možete da mi
5 pomognete da razumem neke stvari koje su se desile...
- 6 O: Ajde de.
- 7 P: ... svih ovih dana koje ste nam danas opisali. Danas ste pričali
8 nam o nekoliko oficira koje ste videli u Pilici.
- 9 O: Jeste.
- 10 P: Stajali su u hladu i razgovarali. Je l' se sećate da li su ti
11 oficiri imali automatske puške sa sobom?
- 12 O: Dobro znam, dobro se sjećam, toplo je bilo, razgoluseni,
13 raskopčane košulje. Automatska obješena.
- 14 P: Puška?
- 15 O: Jeste.
- 16 P: Hvala Vam mnogo. Kada ste bili u onoj kući, na početku svih ovih
17 ružnih zbivanja...
- 18 O: Da.
- 19 P: ...obraćali su Vam se vojnici i rekli da ćete svi koji ste
20 zatvoreni biti istraživani i nakon toga preveženi u Tuzlu.
- 21 O: Jesu govorili: "Samo nešto", kaže, "malo da se ispita."
- 22 P: Jeste. Vi ste zbog toga pretpostavljali, sve do dolaska u Pilicu,
23 da ćete biti razmenjeni nakon svega toga?
- 24 O: Jeste.
- 25 P: Hvala Vam. Vratću se samo sa nekoliko pitanja na najteži
26
27
28
29
30

1 deo događaja koji su Vas pratili, to je na onoj livadi kod Pilice.

2 O: Da.

3 P: Vi ste danas rekli da ste, po Vašoj proceni, na toj livadi bilo

4 oko 1.000 do 1.500 tela.

5 O: To sam ja otprilike procijenio.

6 P: Jeste.

7 O: A sigurno je 100% između 1.000 i 1.500 da je bilo?

8 P: Jeste.

9 O: To je sigurno 100%. A tačan broj nisam rekô, nego između.

10 P: Dobro. Hvala. To je za Vas bio zaista jedan težak dan koji je

11 ostavio traga do kraja Vašeg života. I sigurno ste bili izuzetno uplašeni i

12 hteli što pre da odete sa tog mesta.

13 O: Do kraja jer sam pogledo samo bager da kupi, i kamion.

14 P: Bilo je tamo mnogo tela na livadi?

15 PREVODILAC: Molimo da pravite pauzu između pitanja i odgovora. Hvala.

16 P: Videli ste mnogo tela na livadi. Jel' tako? Ali niste mogli ih

17 prebrojati.

18 O: Nisam prebrojô, al' 1.000, 1.500, između.

19 P: Hvala Vam. Hvala.

20 O: I tu su našli moga brata, i je'noga i drugoga.

21 P: Hvala.

22 O: Koji su bili stariji od mene, jedan pet godina, drugi sedam

23 godina.

24 P: Hvala, gospodine Hasiću. Sa nekoliko pitanja bih Vam se obratila u

25 vezi razmene iz Batkovića kada ste otpušteni krajem decembra 1995. godine.

26 GĐA NIKOLIĆ: Časni Sude, obzirom da pred sobom imam jedan dokument iz

27 kolekcije Srebrenica, koji je iz Republičke komisije za Srebrenicu, i radi

28 se o imenima pojedinih ljudi, mislim da bi bilo zgodno da ovih pa pitanja

29

30

1 postavim svedoku na zatvorenoj sednici, da ne bismo doveli u situaciju da
2 odamo identitet pojedinih ljudi.

3 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Hvala, gospođo Nikolić. Upravo ćemo
4 to uraditi. Dajte da pređemo na privatnu sjednicu na neko vrijeme.

5 [Poluzatvorena sjednica]

6 (redigovano)

7 (redigovano)

8 (redigovano)

9 (redigovano)

10 (redigovano)

11 (redigovano)

12 (redigovano)

13 (redigovano)

14 (redigovano)

15 (redigovano)

16 (redigovano)

17 (redigovano)

18 (redigovano)

19 (redigovano)

20 (redigovano)

21 (redigovano)

22 (redigovano)

23 [Otvorena sjednica]

24 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Sada smo na javnoj sjednici. Hvala.

25 GĐA NIKOLIĆ: Ja više nemam pitanja. Hvala, časni Sude.

26 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Hvala, gospođo Nikolić.

27

28

29

30

1 A sada Odbrana gospodina Borovčanina. Gospodin Stojanović će sljedeći
2 ispitivati. Gospodine Stojanović, izvolite.

3 G. STOJANOVIĆ: Dobar dan, časni Sude.

4 Unakrsno ispituje g. Stojanović:

5 P: Ahmo, ja ću Vam postaviti nekoliko pitanja vezanih za, onaj, prve
6 događaje. Pokušajmo samo redom. Utorak 11. juli, kažete da ste došli u
7 Potočare; je li tako?

8 O: Jeste, tada je bio pad Srebrenice.

9 P: Koliko je to bilo sati?

10 O: Kad sam došô? Pa možda... možda oko podne, tako, oko dva sata
11 poslepodne, tude negdi. A tačno ne mogu ti reći još i sat. Možda nisam imô
12 ni sata tada.

13 P: Govorili ste o tome da je već bilo svijeta unutar fabrika.

14 O: Jeste.

15 P: Rekli ste da niste Vi lično mogli da uđete unutra.

16 O: Ja nisam, ja sam na vani.

17 P: Pošto mi znamo taj prostor, hoćete nama pomoći, je l' se radilo o
18 jednom objektu ili više objekata u kojem je narod bio?

19 O: Radilo se o više objekata. To je možda... ne znam tačno, ali možda
20 je 'no pet-šes' tih objekata ima, fabrika koje su tude, olovo, cinkara,
21 lakumulatorka, Ferros, tako još neke. Fabrika teče, eto.

22 P: Kol'ko su ti objekti udaljeni jedni od drugih? U kom je to krugu,
23 u kom je to prečniku?

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Pa udaljene možda po... fabrika od fabrike, možda po 60 metara,
2 koja udaljenost, eto.

3 P: Da li bi bilo ispravno ako kažem da je taj krug bio više od 300
4 metara u kome su raspoređeni ti objekti fabrika?

5 O: 300 metara? Pa mora biti više. Ne mere biti u 300 metara... će
6 biti u 300 metara.

7 P: Pokušajte nam dati malo približnije. Koliko je udaljenost ukupno
8 bila u tim objektima gdje su se smještali žene, djeca i ljudi iz Srebrenice.

9 O: Pa, smještali u ti objekte, u te fabrike. One su vezale prilično
10 je'na do druge, je'ne iznad ceste, druge ispod ceste. Možda po je'no...
11 udaljeno po je'no 50, 60 metara do 100 metara, kako koja fabrika. Tako su
12 je'na od druge udaljivane, a između fabrika to je ope' bio narod jer nije
13 mogô stati u fabrike trideset i nešto hiljada. To je jasno potpuno.

14 P: Dakle, Vi niste mogli očima vidjeti sve te fabrike i sav raspored
15 gdje je bio narod sa mjesta gdje ste Vi nalazili?

16 O: Pa, ne mogu, sigurno ne mere. Jer to je veliki krug. Al', eto,
17 malo sam hodô, malo prolazio, donesem vode djeci, tražio vode, tako prođem
18 kroz oni narod. I tako znam u /?sjema/ fabrikama da je narod bio.

19 P: E sad, tu želim da otklonimo to što mi nije bilo jasno. Rekli ste
20 danas da Vi niste ulazili u fabriku, nego ste bili napolju.

21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

- 1 O: Jesam tu noć. Ostao sam sâm, porodicu tu sam bio izgubio, između
2 naroda. I posle, kad je svanulo, onda sam hodô, našô sam moj narod. Oni su
3 bili u fabrici. Al' drugu večë, onda smo napolju spavali svi.
- 4 P: Upravo to. Želimo da idemo onda redom. 11-og posle podne Vi ste u
5 Potočarima i tu noć...
- 6 O: Jeste.
- 7 P: ... 11. na 12., Vi ste bili odvojeni od svoje porodice i spavali
8 ste napolju. Je li to korektno?
- 9 O: Jeste, te dvije večeri.
- 10 P: 11. na 12. ste odspavali odvojeno, je li tako, prvu noć?
- 11 O: Pa, prvu noć odvojeno. A drugu noć, bio sam sa porodicom zajedno,
12 na vani isto.
- 13 P: Dakle, drugu noć, 12. na 13., bili ste s porodicom, ali niste
14 spavali unutar fabrike?
- 15 O: Pa, nisam. 13-oga izašô sam iz Potočara za Bratunac.
- 16 P: Dobro.
- 17 O: Eto, da Vam je jasno, jednoć.
- 18 P: Takođe ste nam rekli da tu prvu noć...
- 19 O: Ja.
- 20 P: ... dakle 11. na 12. ...
- 21 O: Ja.
- 22 P: ... to je prva noć.
- 23 O: Pa pi... hajd' pitaj.
- 24 P: Niste vidjeli da je bilo tog u toku noći odvajanja i ubijanja
25 ljudi; je li tako?
- 26 O: Prvu noć nije bilo. A drugu noć jeste. Katastrofa bila drugu noć.
- 27 P: Upravo to hoću da Vas pitam.
- 28
- 29
- 30

- 1 O: A eto, pitaj šta hoćeš. Hajde.
- 2 P: Kad govorite o toj katastrofi...
- 3 O: Ja.
- 4 P: ... govorite o noći 12. na 13., drugu noć koju ste proveli; je li
- 5 tako?
- 6 O: 12. na 13., ja znam samo drugu noć, ja to govorim.
- 7 P: Dobro.
- 8 O: A 12. na 13., uglavnom drugu noć. 11-og utorak... utorak, dobro
- 9 znam, pad Srebrenice. Tada sišli u Potočare. To je prva noć. Druga noć,
- 10 znači, onda je bilo opasno za mlogoga. Mlogi je život izgubio, mlogi je
- 11 zajaukô tu noć. I sutredan, četvrtak, Bratunac, "Vuk Karadžić". Još su nam
- 12 oduzeli i ono hrane što je bilo, da nemamo šta jesti. Jeste, tako je to
- 13 bilo, da bi samrli od gladi, da nemamo nikak'e snage. Da nema ništa, da
- 14 nemamo kuveta. U njihke oružlje, u nas svezane ruke.
- 15 P: Govorite o Bratuncu sada?
- 16 O: O Bratuncu će hoćeš. I o Bratuncu govorim.
- 17 P: Do... ja... ja ću Vas zamoliti da idemo korak po korak. Biće nam
- 18 lakše.
- 19 O: Eto.
- 20 P: Zaustavićemo se. Govorimo o Potočarima. Da li su ti ljudi, za koje
- 21 ste Vi čuli jauke i krike drugu noć u Potočarima, jeste li vidjeli odakle su
- 22 odvođeni? Iz fabrike ili s vana?
- 23 O: Nisam ja vidio, ja sam bio na vani. A ja ne mogu vidjeti. Nije on
- 24 vodio od mene odavle tome...
- 25
- 26
- 27
- 28
- 29
- 30

1 P: To me interesuje.

2 O: ... nego vodio tamo možda od pola kilometra našô čo'eka, pa našô na
3 drugoj strani, pa na petoj, pa svud pokupio. Ja nisam vidio, al' čujem tamo
4 kad skoče na noge svi u pomaganiju. Ja. A kasnije, poslije toga, mo'š čuti
5 jauke tamo vani naroda kako se ubija, kako se krivi.

6 P: Dakle, Vi to niste vidjeli, samo ste čuli?

7 O: Samo čujem. Ja što očima vidim, a u ušima čujem, to vjerujem. To
8 vjerujem sam sebi. I to ne mere mi niko pobiti, da kaže nije tako. Jes.

9 P: I sve se to dešavalo tu drugu noć?

10 O: Drugu noć.

11 P: Je li tako?

12 O: Tako je.

13 P: Dobro. Sad bih Vas htio samo zamoliti da nam ovo pomognete: gdje
14 oni Vas odvedoše? U koju to kuću? Gdje je ta kuća gdje su Vas odveli u
15 Potočarima?

16 O: Na izlazu dole fabrikâ, kako fabrike prolazimo, tako je odma' tu
17 bila kuća i na lijevu stranu u otu kuću.

18 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Samo trenutak. Možda možemo biti
19 malo konkretniji. U kom pravcu, u pravcu Srebrenice ili u pravcu Bratunca?

20 SVJEDOK: U pravcu Bratunca, brate, đe smo izlazili dole. Pa ne mere
21 biti u pravcu Srebrenice, kad sam ozgon došô. I sad idem drugim pravcem.

22 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Dobro. Hvala.

23

24

25

26

27

28

29

30

- 1 G. STOJANOVIĆ:
- 2 P: Dakle, kuća je s lijeve strane gledajući u pravcu Bratunca; je li
- 3 tako?
- 4 O: Na lijevoj strani, ja, u pravcu Bratunca od fabrika.
- 5 P: Koliko je ona daleko od onoga glavnog asfaltnog puta?
- 6 O: Pa, možda je daleko je'no 15 do 20 metara.
- 7 P: Je l' to kuća bila na sprat ili na dva sprata ili potkrovlje ili
- 8 prizemna?
- 9 O: Kuća je 'glavnom, dole prizemlje i gore ima sprat. E da li je
- 10 sprat da li je potkrovlje, ja ne znam. Nisam ja motrio sve kako šta izgleda.
- 11 Nisam ja nosio olovku da pišem sve te datume i sve ono ostalo šta je bivalo
- 12 i šta je se dešavalo.
- 13 P: Možete li nam, Ahmo, pomoći i sjetiti se jesu li tu bile, oko tog
- 14 punkta UN-a trake?
- 15 O: Ja tu nisam dolazio. Trake oko punta, je li?
- 16 P: Oko punkta.
- 17 O: A sigurno da su bile. Ja vidio nisam, ali sigurno da su bile, jer
- 18 punt njihov će je god bio bivale su te trake, žica. I bilo je džakovi što su
- 19 sazidani sa zemljom i pijeskom, čim sazidano 'vako na odbranu.
- 20 P: Da li je narod bio odvojen trakom, mjesto gdje se nalazio narod,
- 21 najlonskom trakom?
- 22 O: To nije bilo. To je trebalo da čitav krug, čitav' Potočari da se
- 23 okruže, al' nije to bilo. Otkud je bilo? Ko Vam to reče? Gdje ste to
- 24 snimili?
- 25
- 26
- 27
- 28
- 29
- 30

1 P: Holanđani. Dakle, da li hoćete da nam kažete da tih traka nije
2 bilo ili da Vi te trake niste vidjeli?

3 O: Ja nisam vidio, a možda su negde bile trake. Al' čitavom krugu
4 tome, ne verujem. Al' ja nisam vidio. Jer to je vel'ki krug bio koji je
5 zauzeo narod, koji je ležô, sidio i tako. To je vel'ki krug bio. Ja sad
6 nisam išô krajem da gledam te trake i da li ima i da li ne postoje.

7 P: Ako Vas ja razumijem, 13. jula, znači drugi dan u Potočarima bili
8 ste napolju skupa sa svojom porodicom; je li tako?

9 O: Bio sam tu večer, to je bila za'nja večer u Potočarima. A 13-og
10 izašô sam u Bratunac.

11 P: Ovo Vas pitam radi sledećeg. Kada su taj hljeb davali i kada ste
12 Vi taj hljeb mogli i dali svojim unucima... unučadi?

13 O: Bilo je, da ti kažem, prvu noć kad smo došli 11-og, 12-og bacali
14 su hljeb.

15 P: 12-og?

16 O: 12-oga. A 13-tog ja sam izašô, 13., četvrtak.

17 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine Stojanović, za pet minuta
18 ćemo se zaustaviti. Ali prije nego što uradimo, recite nam šta hoćete da
19 postignete? Da li Vi želite da dovedete u pitanje vjerodostojnost svjedoka
20 ili šta?

21 G. STOJANOVIĆ: Ne, časni Sude. Ja želim samo kroz izjavu ovoga
22 svjedoka da pozicioniram jedinicu koja je prema optužnici bila pod komandom
23 i kontrolom gospodina Borovčanina jer ćete Vi tokom daljeg postupka vidjeti
24 u kom vremenskom periodu je ta jedinica uopšte bila u Potočarima. Kad je
25 došô u Potočare, kada je otišao iz Potočara, da li je uopšte bila noć i 12.
26 na 13., 11. na 12., uopšte u Potočarima. Pošto ću se ja složiti s ovim

27

28

29

30

1 što svjedok govori i nije mi cilj da ga na bilo koji način u tom smislu
2 kompromitujem.

3 SVJEDOK: Ta svaka jedinica... ja mogu da kažem...

4 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Onda sugerišem da odmah pređete na
5 to jer se vrtimo u krug, a mislim da je važnije ovo što ste upravo rekli.

6 G. STOJANOVIĆ: Da.

7 P: Ahmo, ono što sada želim da Vas upitam jeste ova dva punkta o
8 kojima ste govorili, sjećate li se, u Potočarima.

9 O: Ja.

10 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Shvatam Vaš prigovor.

11 Da, gospođo Šoljan?

12 GĐA ŠOLJAN: [simultani prevod] Ja se izvinjavam, časni Sude. Njegovo
13 ime je Ahmo, ali on ima prezime i mislim da bi znak poštovanja bio... da bi
14 bilo primjerenije da mu se obraćamo sa prezimenom.

15 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Ne znam, možda je to praksa tamo,
16 ali ja se slažem s Vama. Možete mu se obraćati sa "gospodine Hasić". Mislim
17 da bi to bilo mnogo bolje. Jer to bi moglo da vodi do incidenta i vodilo je
18 do incidenta u jednom drugom predmetu, gospodine Stojanović. I nije mi se
19 svidjelo od samog početka.

20 G. STOJANOVIĆ:

21 P: obraćaću Vam se sa "gospodine Hasić".

22 O: Kako god hoćete. Za mene važi kako god. Ako hoš, bakrač viči,
23 kanta, svejedno.

24 P: Dakle, gospodine, moje pitanje je bilo oko ona dva punkta koja ste
25 pomenuli maloprije. Sjećate li se toga?

26 O: UNPROFOR-a u Potočarima?

27 P: Da.

28 O: Ja znam jedan punt da je bio, a za dva ja ne znam nit' sam
29
30

1 govorio. A jedan punt, tu je glavni štab bio UNPROFOR-a.

2 P: Prilikom izlaska prema autobusima...

3 O: Ja.

4 P: ... kako je bilo organizovano Vaše kretanje?

5 O: Pa, moje kretanje... ja sa mogô da hodam između naroda i donosio
6 sam vodu, to kazô, za djecu, unučad. Tako, more da se hoda. Ali kad je bilo
7 prema izlazu, to je navalilo, ne mereš zastati. Je'no drugo gura. Ništa na
8 vani baciti, pregaziti. Kako god, zastaviti ne mereš nikoga, kol'ko te gura
9 i tiska. Ja ne bi' išô i možda polahko, da mi je razmašci, ali jok. Gura te
10 ozgo, ne mereš zastaviti nikoga. Tako smo i došli do punta na izlaz. I onda
11 tu barikade, propušta, to sam rekô, po 150, 200, kol'ko ispa'ne.

12 P: Tu upravo želim da Vas upitam. U tom... na tom prvom, kako Vi
13 kažete barikadi ili punktu, gdje se propušta 150 do 200 ljudi, je li izlaze
14 i muškarci i žene i djeca?

15 O: Sve redom. Sve redom izlazi. Al' druga barikada doli niže, nakon
16 15 metara, e ta barikada odvaja ljude od žena i djece. Muškarci na stranu,
17 hajte u ovu kuću, žene s ovu stranu, hajde dole na... na kamione. Tako je to
18 bilo.

19 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Ovdje se moramo zaustaviti.
20 Preostala tri tima Odbrane, možete li mi naznačiti koliko Vam vremena treba?
21 Gospođo Fauveau?

22 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod] Časni Sude, između 30 i 45 minuta.

23
24
25
26
27
28
29
30

1 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine Krgović?
2 G. KRGOVIĆ: [simultani prevod] Časni Sude, pola sata.
3 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine Haynes ili gospodine
4 Šarapa?
5 G. ŠARAPA: [simultani prevod] 20 minuta.
6 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Pretpostavljam da gospodin Ruez
7 treba da bude ovdje odmah nakon prve pauze sutra. Ili možda je bolje da
8 bude, da bismo bili sigurni, da bude tu od samog početka. Molim
9 poslužiteljicu da isprati gospodina Hasića iz sudnice.
10 Gospodine Hasić, ovdje ćemo se sada zaustaviti i nastavićemo sutra i
11 sutra ćete biti u mogućnosti da se vratite kući ili tokom dana, u svakom
12 slučaju.
13 SVJEDOK: Pa može i odmoriti sutri. Jedan dan, nije to samo. Treba i
14 odmora.
15 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] U redu. Naše osoblje će se pobrinuti
16 za Vaš povratak onako kako to Vama najviše odgovara.
17 Gospodine Hasić, nemojte... samo trenutak, dozvolite da završim.
18 Nemojte ni sa kim pričati između današnjeg dana i sutrašnjeg dana o
19 događajima o kojima svjedočite, dakle o temi Vašeg iskaza.
20 SVJEDOK: Ne. Ne.
21 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] U redu, hvala.
22 Do viđenja i vidimo se sutra ujutro.
23 [Svjedok se povlači]
24 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine Bourgon, molim Vas budite
25 kratki. Da, gospodine Bourgon, u čemu je problem?
26 G. BOURGON: [simultani prevod] Hvala, gospodine predsjedavajući.
27
28
29
30

1 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Mislio sam da nema problema sa
2 sljedećim svjedokom.

3 G. BOURGON: [simultani prevod] Pa u ovom trenutku mi čekamo, naravno,
4 odluku Pretresnog vijeća.

5 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Mi ćemo Vam je dati čim završite.
6 Ako želite da je čujete prije toga, možemo odmah preći na to.

7 G. BOURGON: [simultani prevod] Pa, ja pretpostavljam da će svjedok
8 svjedočiti jer ste prije par minuta rekli da će on svjedočiti sutra.

9 Pa, imajući to na umu, gospodine predsjedavajući, želim da se osvrnem
10 na jedno pitanje koje može da dovede do teškoća tokom iskaza ovog svjedoka.

11 21. avgusta, na osnovu naloga koji je izdalo Pretresno vijeće, Tužilaštvo je
12 uložilo podnesak u kojem je navelo i spisak dokaznih predmeta koji ima
13 namjeru da koristi tokom... sa prvim svjedocima. Tu je bio i svjedok broj 1,
14 svjedok Ruez. Na tom spisku se nalazi oko 100 dokaznih predmeta, zajedno sa
15 predmetima po spisku 65ter i brojevima po tom spisku. U nekim slučajevima su
16 tu i ERN brojevi, a u nekim slučajevima se i pominju i dokazi... brojevi
17 dokaznih predmeta iz prethodnih suđenja. I to je osnova na kojem smo mi
18 radili i mi smo locirali gotovo svih 100 dokaza, osim možda pet do deset
19 dokaza.

20 Teškoće su se pojavile 24. avgusta, kada smo dobili CD od Tužilaštva,
21 i na tom CD-u ima oko 260 slika ili dokaza koje imaju namjeru da koriste sa
22 svjedokom broj 1. A na tom CD-u nema više ERN brojeva, nema ni brojeva po
23 spisku 65ter, tako da nam nije moguće da uporedimo ono što Tužilaštvo želi
24
25
26
27
28
29
30

1 da koristi sa spisikom koji je prvobitno dostavljen ili sa zvaničnim spisikom
2 Tužilaštva od 28. aprila. Na ovom CD-u su svi dokazi imaju na sebi oznake
3 koje su dodate.

4 To je dodatno komplikovano 30. avgusta kad smo dobili još jedan CD-
5 ROM na kojem ima još 14 dodatnih slika i video snimaka. I problem je u tome
6 ne toliko zbog oznaka koje su unesene jer su nas kolege obavijestile - da bi
7 uštedili na vremenu, oni neće tražiti od... oni su tražili od svjedoka da
8 unaprijed to obilježi. Ako ćemo tako uštediti vrijeme, Odbrana je uvijek
9 spremna da pomogne Vijeću da se vrijeme uštedi. To nije naš glavni problem.
10 Međutim, mi smo shvatili da ako Tužilaštvo želi da koristi bilo koji dokaz,
11 to mora da bude dokaz koji se nalazi na njihovom spisku po pravilu 65ter još
12 od 28. aprila. To je smisao, to je svrha i cilj pravila 65ter, da bi se
13 Odbrana mogla pripremiti i znati koji će se dokazi koristiti. Zbog toga je
14 Tužilaštvo iš... ako želi da doda nove dokaze, mora da uloži podnesak, kao
15 što je bio ovaj posljednji podnesak kojim su pokušali da dodaju novih 300
16 dokaza.

17 U ovom slučaju, mi imamo svjedoka koji će sutra svjedočiti i imamo
18 nekih 280 dokaza, a niko nam nije rekao da li su ti dokazi već na *e-court*
19 spisku ili na spisku po pravilu 65ter ili bilo kom drugom spisku. Ja sam
20 pokrenuo to pitanje sa svojim kolegama prošle sedmice. Možda se nismo dobro
21 razumjeli i ponovo smo razgovarali jutros. Ali došlo je do nesporazuma u
22 odnosu na svrhu i cilj pravila 65ter. Mi mislimo da ti dokazi moraju biti
23 tamo i mislim da ne možemo da nastavimo sa radom ako ne možemo da se
24 pozivamo na taj spisak.

25
26
27
28
29
30

1 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Hvala, gospodine Bourgon. Shvatili
2 smo šta ste htjeli da kažete.

3 Gospodine McCloskey, da li Vi želite da kažete nešto?

4 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Svakako. Prvobitni spisak u vezi sa
5 gospodinom Ruezom je u suštini materijal koji je korišten u predmetima
6 Krstić i Blagojević, uključujući i mnoge video trake. Gospodin Ruez se
7 vratio iz Francuske i dao nam jednu... jedan revidirani spisak na osnovu tog
8 materijala i to je sve na jednom CD-u i mi smo to dostavili Odbrani. Nisam
9 čuo nikakve prigovore na bilo koju fotografiju ili bilo što se nalazi na tom
10 spisku. Odbrana je u pravu kada kaže da na tom CD-u nema... naime, mi nismo
11 uložili napor da procijenimo koji su to brojevi po pravilu 65ter koji
12 odgovaraju tom novom CD-u. Ali mogu da Vam kažem da nakon što mi je gospodin
13 Bourgon skrenuo pažnju na ovo pitanje ja sam sa našim saradnicima pregledao
14 nove fotografije i većinom se to u stvari ponavljaju fotografije sa spiska
15 po pravilu 65ter. Neke su snimci sa video snimka koji se takođe pojavljuju
16 na spisku po 65ter. Neke su slike iz boljeg ugla, čistije fotografije,
17 fotografije boljeg kvaliteta jer nisu sve... svi dokazi najboljeg kvaliteta,
18 da budemo poštteni; sada imamo pristup digitalnoj tehnologiji.

19 I tu je riječ o nekih 24 područja, mjesta zločina i tu nema nikakvih
20 fotografija koje bi zna... iznenadile optužene. Na primjer, kada je riječ o
21 Cerskoj dolini, on je stavio više Cerskih... fotografija iz Cerske doline,
22 ima više snimaka, rupa nego što ima na prvobitnom spisku po pravilu 65ter.
23 Ali mislim da tu u suštini nema nikakvih iznenađenja. Mislim da je... par
24 fotografija pokazuje brda i kolone koje odlaze i to je pitanje koje sam

25
26
27
28
29
30

1 pokrenuo i mislio sam da bi možda gospodin Ruez mogao da nam kaže nešto što
2 bi bilo interesantno. Ima nekih fotografija brda, ali ništa što već nije
3 dostavljeno. Prema tome, ja mislim da tu nema nikakvih iznenađenja. Ako bude
4 nekih iznenađenja, ja ću povući te fotografije.

5 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine McCloskey, ja mislim da bi
6 bilo najbolje da Vi to sami razriješite, i to do sutra. Ja stvarno ne mislim
7 da će biti velikih problema. Ako utvrdite da se po nečem treba donijeti
8 odluka, molim Vas budite sigurni da ćemo to i učiniti. U međuvremenu, želim
9 sada pročitati našu odluku po pitanju iskaza gospodina Rueza. Ja ću to
10 kasnije potpisati, uvrstiti to u spis. Vidim da još uvijek stojite,
11 gospodine Bourgon.

12 G. BOURGON: [simultani prevod] Ja bih želio odgovoriti. Ja predviđam
13 da će biti problema.

14 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Napraviti ćemo onda... riješiti ćemo
15 ih kada se suočimo sa takvim problemima.

16 Shvatili smo o čemu se radi, saslušali smo i gospodina McCloskeyog.
17 Stvarno mislim da to neće biti veliki problem. Al' ako dođe do nekog
18 problema, onda ćemo se pozabaviti s njima kada na njega naiđemo. Situacija
19 je, dakle, ovakva kada je riječ o podnesku obrane da se ukloni, tj.
20 onemogućiti uvrštavanje iskaza Jean-Rene Rueza.

21 Mi smo uzeli u obzir sve podneske i smatramo da Tužilaštvo... kao
22 prvo, primili smo k znanju da su i jedni i drugi ustvrdili da prihvaćate
23 relevantnu praksu Međunarodnog suda. Također smo primili k znanju
24 uvjeravanja Tužilaštva koja su oni pružili Obrani i Pretresnom vijeću da
25
26
27
28
29
30

1 gospodin... od gospodina Rueza neće tražiti da nagađa ili da iznosi
2 zaključke koji neće doprinositi Vijeću i potrazi za činjenicama. Također smo
3 razmotrili da iako su transkripti iskaza tog svjedoka iz prethodnih predmeta
4 nešto što može izazivati zabrinutost u vezi sa opsegom ili oblikom njegovog
5 iskaza, Vijeće smatra da nema potrebe da se donese odluka o sadržaju
6 njegovog iskaza u ovom predmetu prije nego što ga on počne davati. Mi imamo
7 odgovornost da pazimo na pravila i da pazimo na razvoj sudskog postupka u
8 svjetlu načela koja su navedeni i u Pravilniku i posebno u pravilu 90. Mi
9 imamo pravo nadzora nad ispitivanjem svjedoka i prikazivanjem dokaza, te
10 ćemo na taj način utvrđivati istinu, pazeći na to da se postupak odvija u
11 skladu sa pravilima.

12 Takođe smo donijeli odluku da bismo bili zadovoljniji time da je
13 Tužilaštvo Obrani dalo prethodne iskaze svjedoka. To bi im olakšalo stvari i
14 izbjegli bismo ovaj incident. I upravo zbog toga tražimo od Tužilaštva da u
15 preostalom periodu razgovora sa svjedokom, ili prije samog izvođenja tog
16 svjedoka da dâ iskaz, da ga upoznate sa sadržajem ove naše odluke koju ćemo
17 objaviti.

18 Ja mislim da ostalo možete prepustiti nama. Mi ćemo se pobrinuti da
19 sve bude u redu.

20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 Hvala. Nastavljamo sutra ujutro. Pretpostavljam da ćemo prvi dio
2 raditi sa ovim istim svjedokom. Hvala.

3 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prevod] Ustanite, molim.

4 ...Sjednica završena u 13.03h.

5 Nastavak zakazan za četvrtak,

6 07.09.2006. u 09.00h.

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30